

Q&A 7^e VGR KOT

DEBAT 1 JULI '21

Debat Versie 2.0

BLOKKEN:

- I. BELEID**
- II. UITVOERING**
- III. ORGANISATIE**
- IV. SCHULDEN**
- V. OVERIGE**

BLOK I BELEID

- 1.0 Beleid algemeen
- 1.1 Ex-partners
- 1.2 Kinderegeling
- 1.3 Andere toeslagen (niet-KOT)
- 1.4 Discriminatie
- 1.5 Ouders in het buitenland
- 1.6 Psychische hulp
- 1.7 Juridische ondersteuning
- 1.8 Heling / verwerking

1.0.1 **Beleid algemeen ~ Open beleidsvragen**

Vraag: Kunt u duidelijkheid geven over de open beleidsvragen die nog spelen?

Antwoord:

- **Nieuwe groepen gedupeerden:**
 - Ex-partners, kinderen, andere toeslagen
- **Aanvullingen in de aanpak** voor gedupeerde ouders:
 - Ouders in het buitenland: recht op financieel herstel, juridische bijstand en schuldenaankpak, aanvullend o.a. **repatriëring** en opbouw van leven in Nederland
 - **Procesverbeteringen** in gegevensdeling gemeenten
 - **Heeling / verwerking:** centraal stellen bij herstel van schade, pilots 'betekenisvol herstel'
- Met uw Kamer richtingen en dilemma's bespreken
- Kunnen altijd nieuwe thema's opkomen, lijkt erop dat we veel voorkomende situaties nu kunnen oppakken

1.0.2 **Beleid algemeen ~ noodzaak**

Vraag: Waarom kiest u voor uitbreiding van het aantal regelingen, wetende dat de capaciteit van UHT beperkt is?

Antwoord:

- **Elke gedupeerde** heeft recht op herstel en **niemand te weinig**:
 - **Nieuwe groepen:** kinderen, ex-partners en gedupeerden andere toeslagen
 - **Aanvullingen in aanpak** gedupeerde ouders: repatriëring, procesverbeteringen in gegevens deling gemeenten, healing
- Moties
 - Kwinten en Leijten: compensatie voor kinderen en ex-partners
 - Marijnissen: kinderfonds in handen van onafhankelijke derde
 - Van Kooten-Arissen: verbreding compensatie naar partners, ex-partners en kinderen van aanvrager
 - Van Dijk: onderzoeken mogelijkheden kindregeling, ex-partner regeling en niet-KOT
- Benoemt in VGR:
 - Kindregeling en positie ex-partners vanaf 5e VGR
 - Niet-KOT vanaf 3e VGR
- Voorstel voor generieke regelingen: Hersteloperatie duurt **langer dan gewenst → maatwerk 10x meer tijd**

- Met uw Kamer in gesprek over deze dilemma's en richtingen

1.0.3 **Beleid algemeen ~ Nu al richtingen**

Vraag:

Moeten we deze nieuwe regelingen niet op een later moment pas opstarten? Waarom moet dit nu?

Antwoord:

- **Uw Kamer heeft mij meermaals opgeroepen** om met grote spoed met deze regelingen aan de slag te gaan.
 - Bijvoorbeeld de **motie Kwint/Leijten** (kinderen/ex-partners) uit december 2020 en de **motie van Kooten-Arissen** (kinderen/ex-partners) uit januari.
 - Beide moties zijn **met algemene stemmen** aangenomen.
 - Ook voor andere toeslagen dringt uw Kamer hier al **sinds vorig jaar** op aan.
- Ik **ben het daar ook mee eens**: ook in deze nieuwe groepen bevinden zich gedupeerden die recht hebben op duidelijkheid en erkenning.
- Nu met elkaar een richting bepalen is ook **nodig om tot uitgewerkte regelingen te kunnen komen** en een goede uitvoeringstoets te kunnen doen.
- Het kost **daarna ook echt tijd** voordat deze regelingen uitgevoerd kunnen worden (minstens 6 maanden)
- Nu langer **wachten** om richting te kiezen vind ik daarom **niet uitlegbaar** naar de gedupeerden.
- Richting kiezen vraagt ook om **principiële keuzes**. De dilemma's zijn over een paar maanden niet anders.

1.0.4 **Beleid algemeen ~ schrijnende situaties**

Vraag: In hoeverre heeft u bij deze nieuwe regelingen nu al zeer schrijnende situaties in beeld?

Antwoord:

- Schrijnende situaties **niet allemaal in beeld**
- Via ouder-, kind- en jongerenpanel, en gesprekken met ouders, **gesproken met gedupeerden** → beeld van de schrijnende situaties waarin deze gedupeerden verkeren
- Roep gedupeerden in acute situaties **op zich te melden** → ouders worden al met voorrang behandeld; 15% capaciteit gereserveerd
- Dat niet iedereen zich in schrijnende situaties bevindt is **geen reden om geen richting te kiezen**: alle gedupeerden hebben recht op, en behoefte aan, erkenning en duidelijkheid.

1.0.5 **Beleid algemeen ~ generieke regelingen**

Vraag: Gaan deze generieke regelingen, zoals de VNG suggereert, ten koste van de hulp aan de zwaarst gedupeerden?

Antwoord:

- Andere groepen: ex-partners, kinderen, gedupeerden andere toeslagen
- **Grote verschillen binnen groepen** → Dilemma: maatwerk t.o.v. snelheid; maatwerk **10x meer tijd**
- Gezien de **grootte van de groepen** maatwerk niet uitvoerbaar
 - ~70.000 kinderen,
 - ~8.000 ex-partners en
 - ~22.000 gedupeerden andere toeslagen
- Ruimhartig + generiek → **overcompensatie**
- Maar **niemand te weinig**
- **Alternatief:** eerst regeling voor zwaarst gedupeerden
 - **Beoordeling nodig** om te zien wie zwaar getroffen is + Ook voor dit voorstel is een kader noodzakelijk, vraagt **maatwerk** → **tijd in de uitvoering**
 - Gedupeerdheid niet alleen afhankelijk van hoogte compensatie → grote groep die op zoek is naar **erkenning** en zich zal melden

1.0.6 **Beleid algemeen~ zwaar gedupeerd eerst**

Vraag: Kunnen we deze regelingen niet in eerste instantie alleen voor de zeer zwaar gedupeerden doen?

Antwoord:

- **Voorgesteld alternatief VNG:** snelle ondersteuning en maatwerk voor de zwaarst getroffen gezinnen.
- **Daar ben ik het zeer mee eens, en dit doet UHT ook.**
- Werk aan nieuwe regelingen **gaat niet ten koste van de hulp aan de zwaarst gedupeerden.** UHT reserveert hier altijd capaciteit voor (~15%)
- Bij de nieuwe regelingen is **een kader nodig** om te zien wie zwaar getroffen is. Voor **iedereen maatwerk kost dan juist veel tijd** in de uitvoering.
- Bij een '**beperkte openstelling**' van een regeling verwachten wij dat alsnog **veel mensen zich zullen melden.**
- Ook deze groep wil **erkenning** en heeft recht op duidelijkheid.

1.0.7 **Beleid algemeen ~ wens meer maatwerk**

Vraag: Kunnen we niet toch gewoon meer maatwerk doen bij de regelingen? Wat zou dit aan capaciteit vragen?

Antwoord:

- **Grote verschillen binnen groepen** → Dilemma: maatwerk t.o.v. snelheid
- Gezien de **grootte van de groepen** maatwerk voor iedereen niet uitvoerbaar
 - ~70.000 kinderen,
 - ~8.000 ex-partners en
 - ~22.000 gedupeerden andere toeslagen
- Hoeveel **capaciteit** volledig maatwerk zou kosten kan ik u niet exact vertellen. Voor alle richtingen moet nog een **uitvoeringstoets** plaatsvinden.
- Ten opzichte van de voorgestelde richtingen kost maatwerk wel **echt veel meer tijd**. ("niet 10% meer, maar 10x zo veel")

1.0.8 **Beleid algemeen ~ UHT niet uitvoerder**

Vraag: Moeten we de uitvoering van deze nieuwe regelingen niet bij een andere partij beleggen?

Antwoord:

- Onderdeel van uitwerking nieuw beleid is **bepalen uitvoerder**
- Ik wil daarbij **zeker niet alleen naar UHT kijken.**
- Wat logisch is **verschilt wel per regeling**, en **hangt af van de uitwerking** van de regelingen:
 - hoeveel inzicht in de systemen van Toeslagen nodig is,
 - hoezeer de uitvoering gekoppeld is aan de beoordeling van gedupeerde ouders
 - of een regeling generiek uitvoerbaar is of een complexe beoordeling vraagt
- Ik neem dit mee in de **vervolggesprekken met uw Kamer.**

1.1.1.1. **Ex-partners ~ noodzaak regeling**

Vraag: Waarom stelt het kabinet een regeling specifiek voor ex-partners van gedupeerde aanvragers voor?

Antwoord:

- **Uw Kamer heeft mij meermaals opgeroepen** om met grote spoed met deze regelingen aan de slag te gaan.
 - Bijvoorbeeld de **motie Kwint/Leijten** (kinderen/ex-partners) uit december 2020 en de **motie van Kooten-Arissen** (kinderen/ex-partners) uit januari.
 - Beide moties zijn **met algemene stemmen** aangenomen.
- Ik **ben het daar ook mee eens**
- Herstel voor heel **huishouden, arbitrair** wie aanvrager was
- Mogelijk **schrijnende situaties** als partners gescheiden zijn
 - **Herstelbedrag verdelen**, brede hulp en schuldenaangepak zijn niet te verdelen
 - Ex-partner ervaren **gebrek aan erkenning**
- Onacceptabel → elke gedupeerde heeft recht op herstel

1.1.2. Ex-partners ~ gekozen richting

Vraag: Kunt u toelichten welke richting uw voorkeur heeft en waarom?

Antwoord:

- **Dilemma's:** verwachting dat ex-partners er samen uitkomen; gelijke behandeling huishoudens die bij elkaar zijn t.o.v. uit elkaar; maatwerk t.o.v. snelle uitvoering
- **Voorstel:**
 - Ex-partners **erkennen als gedupeerden** - brede hulp bij gemeenten, CWS en financiële tegemoetkoming erkent als compensatie
 - **Schuldenaanpak** voor de ex-partner, maar niet diens nieuwe partner
 - **Forfaitair bedrag** van €10.000.
- **Risico's:** overcompensatie + schulden vergoeden die geen causaal verband hebben met KOT
- **Besproken met** ex-partners, het ouderpanel, de BAK, de CWS, de VNG en alle betrokkenen departementen en uitvoeringsorganisaties
- **Alternatief:**
 - Erkennen als gedupeerde
 - Brede schuldenaanpak, ook voor nieuwe partner ex-partner
 - Geen financiële compensatie
 - **Afweging:** wel gelijke behandeling huishoudens die bij elkaar zijn, echter herstelbetaling onderling verdelen;

meer maatwerk noodzakelijk voor schrijnende situaties;
meer overcompensatie op schulden

1.1.3. Ex-partners ~ bereik

Vraag: Kunt u aangeven of alle ex-partners bereikt worden met het voorstel van het Kabinet?

Antwoord:

- **Definitie:** Alleen ex-toeslagpartner(s) van de aanvrager, die ten minste één jaar na de eerste terugvordering nog samen waren
- **Schatting:** ~8.000 ex-partners , ~400 van hen hebben zich reeds hebben gemeld (deze schatting is beperkt tot ten minste één jaar na eerste terugvordering)
- **Hardheidsclausule**, voor ex-partners die binnen bedoeling van de regeling vallen
- **Huidige toeslagpartners van de ex-partner** niet in aanmerking voor schuldenaanpak → nieuwe huishouden van de ex-partner mogelijk geen nieuwe start vanwege schulden
- **Alternatieven:**
 - Ook de ex-partners die voor eerste terugvordering uit elkaar zijn gegaan meenemen
 - Nieuwe partner ex-partner ook schuldenaanpak

1.1.4. Ex-partners ~ uitvoering

Vraag: Wat betekent het voorstel van het Kabinet voor de uitvoeringscapaciteit?

Antwoord:

- Eindverantwoordelijk voor de uitvoering **bij UHT, gemeenten zijn betrokken** voor aanpak schulden en bredere hulp
- **Generieke regeling noodzakelijk:** maatwerk t.o.v. snelle uitvoering, in context van de Catshuisregeling en de integrale beoordelingen
- **Uitvoeringstoets**
- **Niet dit jaar starten**

Voornemen om **volgende VGR** te informeren over **beoogde startmoment**

1.2.1. Kindregeling ~ noodzaak regeling

Vraag:

Waarom stelt het kabinet specifiek een regeling voor de kinderen van gedupeerde ouders voor?

Antwoord:

- Problematiek KOT **ook impact gehad op de kinderen** van gedupeerde ouders → filmpje bij VGR
- **Uw Kamer heeft mij meermaals opgeroepen** om met grote spoed met deze regelingen aan de slag te gaan.
 - Bijvoorbeeld de **motie Kwint/Leijten** (kinderen/ex-partners) uit december 2020 en de **motie van Kooten-Arissen** (kinderen/ex-partners) uit januari.
 - Beide moties zijn **met algemene stemmen** aangenomen.
- Verlies aan jeugd is niet met terugwerkende kracht te repareren, wel hun **leed erkennen en bijdragen aan een betere toekomst.**
- Kinderen geven aan dat eigen regeling **erkenning** geeft en bijdraagt aan proces van **heling**

1.2.2. Kindregeling ~ richting

Vraag: Kunt u toelichten welke richting uw voorkeur heeft en waarom?

Antwoord:

- Kinderen en jongeren hebben **actief mee gedacht**, dankbaar voor aanbevelingen van kinderen
- **Dilemma's:** o.a. recht doen aan advies van kinderen t.o.v. rechtvaardig voor kinderen die in een andere context grote problemen hebben gehad
- **Voorstel:** volgen advies van de kinderen op vrijwel alle punten
 - Alle kinderen krijgen een financiële tegemoetkoming, ook volwassen kinderen
 - Hoogte passend bij de leeftijd van de kinderen, **afwijkend van voorstel kinderen**
 - Kinderen en jongeren meer nodig hebben dan alleen een financiële tegemoetkoming → **Breed pakket ondersteuning en maatwerk voor degene die dat nodig hebben**
- **Afweging en alternatieven:**
 - **Onderschrijf richting van kinderen** op de vijf punten
 - Bedrag **rechtvaardig** t.o.v. andere compensaties
 - **Alternatief** koppelen aan compensatie ouders: geen schadevergoeding + vertraging in uitbetaling

1.2.3. Kindregeling ~ bedragen

Vraag: Waarom stelt het kabinet deze bedragen per leeftijdscohort (staffel) voor?

Antwoord:

- **Een steuntje in de rug**
- **Passend voor de leeftijd van de kinderen**, verschillende leeftijden verschillende behoeftes, afwijkend van voorstel kinderen

○ 0 t/m 5	€ 1.500
○ 6 t/m 11	€ 3.000
○ 12 t/m 14	€ 4.500
○ 15 t/m 17	€ 6.000
○ 18+	€ 7.500
○ Gemiddeld	€ 5.000

- Commissie de Winter: is een financiële regeling een onderdeel van een breder erkenningspakket; het is een symbolisch bedrag als erkenning van onrecht en leed, met één vast bedrag van €5.000
- **Alternatief** koppelen aan compensatie ouders, maar het is juist geen schadevergoeding + vertraging in uitbetaling

1.2.4. Kindregeling ~ bereik

Vraag: Kunt u aangeven of alle kinderen bereikt worden met het voorstel van het Kabinet?

Antwoord:

- **Alle kinderen van gedupeerde ouders**, ook volwassen kinderen
- Schatting: **~70.000 kinderen**, ~60.000 in beeld maar ook samengestelde gezinnen
- **Kinderen in beeld via BRP kunnen we bereiken**, onderzoeken optie dat kinderen zichzelf kunnen melden die wij niet in beeld hebben, maar wel binnen de bedoeling van de regeling vallen, bijvoorbeeld pleegkinderen
- Kinderen en jongeren meer nodig hebben dan alleen een financiële tegemoetkoming → **Breed pakket ondersteuning en maatwerk voor degene die dat nodig hebben**

1.2.5. Kindregeling ~ de uitvoering

Vraag: Wat betekent deze regeling voor de uitvoeringscapaciteit?

Antwoord:

- **Snel en ook zorgvuldig** uit te voeren, zoals wens van de kinderen
- Nog veel uit te werken, **samen met kinderen**, betrokken departementen **en gemeenten**
- Nader bepalen wie de uitvoering doet, **stas Toeslagen eindverantwoordelijk**
- **Uitvoeringstoets**
- **Niet dit jaar starten**
- Voornemen om **volgende VGR** te informeren over **beoogde startmoment**

1.3.1 **Andere toeslagen ~ noodzaak regeling**

Vraag:

Waarom is er een regeling nodig voor gedupeerden van andere toeslagen?

Antwoord:

- **Ook gedupeerd vergelijkbaar met gedupeerden KOT:**
CAF-11 vergelijkbaar + OGS
- Eerdere moties van uw kamer
- **Aantallen**
 - 500 CAF
 - 22.000 OGS in beeld (helpt alleen andere toeslag, helpt ook KOT)
- **Lagere terugvorderingen, maar ook lagere inkomens**
 - Huurtoeslag € 3.800
 - Zorgtoeslag € 1.150
 - KGB € 1.300
 - KOT € 19.000

1.3.2 Andere toeslagen ~ Aanpak

Vraag:

Kunt u specifiek ingaan op de aanpak voor andere toeslagen?

Antwoord:

- We willen een **rechtvaardige en uitvoerbare regeling** voor de gedupeerden niet-KOT.
- Recht doen aan gedupeerden, maar ook **uitvoerbaar** zijn en ouders **niet nodeloos lang laten wachten**.
- Dit brengt **dilemma's** met zich mee:
 - Uitvoerbaarheid t.o.v. regeling op maat
 - Breder pakket ook nodig met lagere terugvorderingen, maar ook lagere inkomens
- **4 elementen** voor een regeling
 - **Compensatie**, één regeling / vorm regeling (% of forfaitair)
 - **Drempel bedrag**
 - **Samenloop** met KOT compensatie
 - **Erkenning** als gedupeerde + **Breder pakket**: hulp gemeenten, schulden, ex-partners, kindregeling
- De verdere uitwerking is mede afhankelijk van de **uitvoeringstoets**.
- Uiteraard hoor ik ook graag van u **welke richting** u passend acht.

1.3.3 **Andere toeslagen ~ Richting**

Vraag:

Waarom heeft u voor deze richting gekozen?

Antwoord:

- De geschetste regeling is **geen perfecte oplossing**.
- **Eén regeling**. Want de keuze voor **twee regelingen** (compensatie voor O/GS en institutionele vooringenomenheid), leidt tot **meer maatwerk**, maar leidt ook onvermijdelijk tot grote complicaties in de uitvoering.
- **Een ruime tegemoetkoming ligt in lijn met de KOT-regelingen**, maar leidt tot overcompensatie. Een beperktere regeling leidt tot groepen burgers die niet voldoende geholpen zijn.
- Een forfaitair bedrag per toeslag is overwogen, maar zou altijd voor sommige te weinig zijn en bij een ruimhartig bedrag voor velen tot overcompensatie leiden
- **Een drempel bedrag** lijkt noodzakelijk voor de uitvoering. Ik ga onderzoeken hoe dat zo laag mogelijk kan zijn
- Voorgestelde richting kunne ouders **zowel KOT-compensatie als voor andere toeslagen** ontvangen. Zij verdienen **erkenning** en compensatie voor alle fouten van Toeslagen.
- **Geen aanvullende regelingen voor schulden, ex-partners, of kinderen**. Alle KOT-regelingen zouden opengesteld kunnen worden, maar ik acht dat lastig

uitlegbaar gelet op de gemiddeld veel lagere terugvorderingen bij niet-KOT.

1.3.4 **Andere toeslagen ~ Toelichting**

Eén of twee regelingen

- De uitvoering moet bij de keuze voor twee regelingen ieder relevant jaar toetsen aan de hand van beide regelingen.
- Door de keuze voor één regeling kan meteen het recht op de tegemoetkoming vastgesteld worden bij de O/GS terugvorderingen (verreweg de grootste groep van mogelijk gedupeerden).
- Gezien de relatief lagere schade acht ik het niet uitlegbaar om hele complexe beoordelingen hierop in te richten.

Hoogte percentage

- De compensatiepercentages sluiten aan bij de compensatie voor O/GS (30%) of – bij benadering – compensatie voor institutioneel voorgenomen handelen (130%).
- Een beperktere regeling lijkt in verhouding met de vele burgers met een onterechte O/GS-terugvordering, maar zal voor een deel een ondercompensatie betekenen.
- Ondercompensatie leidt ertoe dat meer burgers onvoldoende geholpen zijn en aanspraak wensen te maken op aanvullende regelingen en hulp. Dit heeft als gevolg dat de uitvoering vast kan lopen. De hoogte van de procentuele tegemoetkoming wordt getoetst als onderdeel van de uitvoeringstoets.

Drempel

- Voor een uitvoerbare regeling kan gedacht worden aan een drempel (bijv. € 100 of 200), waaronder geen recht is op tegemoetkoming. Nadeel hiervan is dat het mogelijk is dat schrijnende gevallen buiten de regeling vallen.
- In de nadere uitwerking onderzoeken we of een laag **drempelbedrag** per terugvordering passend is (of per persoon), en welke hoogte dit dan moet krijgen.

/....

Samenloop met KOT

- De compensatie voor iedere toeslag is in ons voorstel onafhankelijk van mogelijke compensatie in het kader van KOT. Iedere burger wordt in dat opzicht genereus gecompenseerd voor het handelen van de overheid.
- **Overcompensatie wordt dus geaccepteerd.**

Ex-partners, schulden, hulp gemeenten

- Er komt **geen aparte regeling voor kinderen of ex-partners** bij deze regeling. De rechten van de ex-partner worden bij het opstellen en verstrekken van de tegemoetkoming expliciet gemaakt.
- Niet-KOT gedupeerden kunnen geen aanspraak maken op de schuldenaanpak. Gezien de veel lagere terugvorderingen waar zij mee te maken hebben gehad acht het kabinet dit passend.
 - Geen prioritaire hulp gemeenten. Uiteraard kunnen zijn wel terecht bij hun gemeente voor normale hulp op het gebied van schulden en de vijf leefgebieden.

Maatwerk in onverhoopte/onverwachte situaties.

- Voor burgers in schrijnende situaties komt een specifieke maatwerkaanpak. Of deze vorm krijgt als hardheidsclausule, als een (mogelijk geclausuleerde) toegang tot de Commissie Werkelijke Schade, of nog op een andere manier wordt meegenomen in de nadere uitwerking.

1.3.5. **Andere toeslagen ~ bereik**

Vraag: Kunt u aangeven of alle gedupeerden bereikt worden met het voorstel van het Kabinet?

Antwoord:

- **Alle gedupeerden van andere toeslagen**
- Schatting:
 - 500 CAF
 - 22.000 OGS in beeld (helpt alleen andere toeslag, helpt ook KOT)
- Ik hoop dat zich meer burgers melden. Wel moeten we gezien het grote bereik (miljoenen ontvangen zorg- en huurtoeslag) zorgdragen voor uitvoerbare regelingen

1.3.6. **Andere toeslagen ~ de uitvoering**

Vraag: Wat betekent deze regeling voor de uitvoeringscapaciteit?

Antwoord:

- Onderdeel van uitwerking nieuw beleid is **bepalen uitvoerder**
- Ik wil daarbij **zeker niet alleen naar UHT kijken.**
- Wat logisch is **verschilt wel per regeling**, en **hangt af van de uitwerking** van de regelingen
- Bij andere toeslagen hebben we daarvoor wel in grote mate de systemen van Toeslagen nodig, meer dan bij ex-partners en kinderen
- **Niet dit jaar starten**

1.4.1 Discriminatie ~ Stand van zaken

Vraag:

Wat doet u tegen discriminatie?

Antwoord:

- Discriminatie kan niet, en mag niet.
- Zoals bekend heeft de Autoriteit Persoonsgegevens in juli 2020 geconstateerd dat in de systemen van Toeslagen op twee manieren onjuist gebruik gemaakt werd van de nationaliteit van aanvragers. Zowel in het risicoclassificatiemodel, als bij verwerken van de nationaliteit voor de opsporing van georganiseerde fraude met kinderopvangtoeslag.
- In de hersteloperatie wordt bij de integrale beoordeling van een dossier altijd gekeken of er aanwijzingen van discriminatie gevonden worden.
- Als er bij de integrale beoordeling van een dossier aanwijzingen van discriminatie worden gevonden, worden de ouders hierover geïnformeerd.
- En daarnaast kunnen ouders zich melden bij het College voor de Rechter van de Mens. Dit College is de autoriteit op dit gebied, en kan volledig onafhankelijk bepalen wat er gebeurd is. Wij werken daar vanzelfsprekend volledig aan mee.
- Op dit moment heeft het College 86 meldingen van discriminatie en 30 verzoeken tot oordeel ontvangen van ouders. Ik ga in overleg met het College over alle informatie en ondersteuning die nodig is om ouders hier duidelijkheid over te kunnen geven.

1.4.2 Discriminatie ~ concrete maatregelen

Vraag:

Welke stappen worden gezet om discriminatie te voorkomen?

Antwoord:

- Discriminatie kan niet en mag niet, en ik wil er alles aan doen om dit te voorkomen.
- In de kabinetreactie POK is ook benadrukt dat het voorkomen van discriminatie en ongeoorloofd gebruik van gegevens zoals nationaliteit, **niet** alleen een kwestie is van data verwijderen.
- We doen verschillende dingen. Voorbeelden zijn bijvoorbeeld:
 - Aandacht voor mogelijk (indirect) discriminerende aspecten in uitvoeringstoets, en in de nieuwe invoeringstoets.
 - Bewustwording over de regels en valkuilen rondom het gebruik van gevoelige persoonsgegevens zoals nationaliteit. Dit is onderdeel van cultuurprogramma en wordt een regulier onderdeel van opleidingen.
 - Dialoogsessies in de hele organisatie over rechtsstatelijk handelen in de dagelijkse werkpraktijk.
 - Versterking van de klachtprocedure en de registratie van meldingen.
 - Trainingen vanuit het College voor de Rechten van de Mens over het herkennen van de eigen vooroordelen te herkennen, zodat wordt voorkomen dat deze effect hebben op hun dagelijks handelen.
 - Extra versterkingen voor het College voor de Rechter van de Mens, en afspraken over een grotere rol, ook met onderzoek uit eigen beweging.

1.4.3 Stand van zaken FSV

Vraag:

Hoe staat het met het informeren van ouders over een FSV-registratie?

Antwoord:

- De Belastingdienst en Toeslagen zijn hiermee gestart. De brieven aan de mensen die in FSV stonden worden gefaseerd verzonden tot aan de zomer. Met de verzendingen van deze week er bij zijn er in totaal 144.000 brieven verstuurd.
- Op dit moment voert de Belastingdienst een analyse uit over de reden van registratie in FSV en in welke mate deze op individueel niveau is aan te geven.
- Het is nog onduidelijk in hoeverre dit op individueel niveau mogelijk is, aangezien gegevens vaak zijn vernietigd op grond van wettelijke verplichtingen.
- Daarnaast onderzoekt PWC de effecten van het gebruik van FSV op burgers. Het streven is om het in september 2021 af te ronden en vervolgens de bevindingen met de Kamer te delen.
- De mensen die in FSV stonden, zullen naar aanleiding van de resultaten van deze onderzoeken worden geïnformeerd over het effect van de registratie en het delen van de gegevens. Indien het mogelijk is, wordt deze informatie betrokken in de brief na de zomer. Ook deze brieven zullen gespreid verzonden worden.
- Voor de ouders met een FSV-registratie uit de herstelorganisatie kinderopvangtoeslag geldt maatwerk. Zij worden geïnformeerd door de herstelorganisatie (UHT) waarbij maatwerk leidend is en waarbij de communicatie zoveel mogelijk loopt via de persoonlijk zaakbehandelaars.

Voor ouders die nog geen PZB'er hebben bekijk ik hoe het informeren zorgvuldig kan plaatsvinden.

1.5.1 Ouders in het buitenland ~ hoe helpen?

Vraag: Hoe helpt u ouders in het buitenland?

Antwoord:

- Ouder in buitenland **aanmoedigen om zich te melden**
 - Informatie op website
 - Inzet specifieke kanalen, zoals ambassades
- Aanvullend herstel
 - Aanvullende ondersteuning via gemeente op **vijf leefgebieden**
 - **Repatriëring**, niet makkelijk → in gesprek met VNG en ouderpanel
 - Aanvullende ondersteuning van de gemeente **na terugkeer**, bijvoorbeeld re-integratie op arbeidsmarkt (motie Kat)
 - Regeling voor **juridische hulp** en **schuldenaanpak** gelden ook voor gedupeerde ouders in het buitenland – buitenlandse schulden nog in onderzoek
- Voornemen om **na de zomer** plan van aanpak te delen (motie Azarkan)

1.5.2 Ouders in het buitenland ~ terugkeren

Vraag: Kunnen alle gedupeerde ouders die dat willen nu terugkomen naar Nederland?

Antwoord:

- Gedupeerde **ouders die terug willen keren** naar Nederland **hebben uiteraard die mogelijkheid**. Als zij terugkeren naar Nederland kunnen zij ondersteuning krijgen van gemeenten op de vijf leefgebieden.
- Ik wil **geen hoge verwachtingen wekken** dat dit voor iedereen snel geregeld zal zijn; huizen zijn schaars.
- Ik ben met de VNG en het ouderpanel in gesprek om voor deze groep een **specifiek plan van aanpak** te ontwikkelen om hen te ondersteunen bij hun terugkeer naar Nederland, conform motie Azarkan. Dit zal ik na de zomer met uw Kamer delen.

Toelichting (NIET OM UIT TE SPREKEN)

Bij doorvragen kunt u toezeggen verzoeken van de Kamer bij het plan van aanpak te betrekken

1.6.1 Psychische hulp

Vraag: Kunt u specifiek ingaan op de mogelijkheden voor psychische hulp voor ouders?

Antwoord:

- Psychisch heeft problematiek KOT ook groot impact
- **Psychosociale ondersteuning bij gemeente**
- **Psychische problematiek** → Huisarts → GGZ
 - Ons zorgsysteem heeft beperkte capaciteit in de GGZ;
 - Helaas lopen we hier ook tegenaan bij het bieden van psychische hulp aan gedupeerden;
 - Als een ouder aangeeft dat zij/hij al contact heeft met een private aanbieder, kan de gemeente besluiten om dat te vergoeden.
- Ouders die dat willen kunnen ook **terecht bij Slachtofferhulp** Nederland → focus ligt op emotionele en praktische ondersteuning per telefoon
- Ook **Commissie Werkelijke Schade**: De Commissie kijkt hierbij zowel naar materiële als naar immateriële schade

1.7.1 Juridische ondersteuning

Vraag: Kunt u nader ingaan op de mogelijkheden voor juridische hulp aan ouders?

Antwoord:

- Advocaat voor iedere gedupeerde ouder die dat wil om **eerlijk proces te garanderen**
- **Subsidieregeling** uitgewerkt voor gratis rechtsbijstand:
 - Ouders kunnen zich melden bij de Raad voor de Rechtsbijstand, zij helpen een advocaat te vinden.
 - Aantallen: Per 20 mei 187 geregistreerde advocaten beschikbaar voor ouders
 - Samen met J&V en de Raad voor de Rechtsbijstand tot stand gekomen
- **Periodieke evaluatie** → aanpassen indien onvoldoende blijkt te zijn
- Er zijn advocaten die niet deelnemen aan de subsidieregeling → kunnen ouders wel bijstaan, CWS neemt deze kosten mee

1.8.1 Heling / verwerking

Vraag: Kunt u toelichten hoe u gedupeerde ouders wilt gaan ondersteunen in het proces van heling?

Antwoord:

- Ouderpanel: financiële compensatie, brede ondersteuning gemeenten en erkenning helpt, maar **onderstroom van emotie onbesproken** → geen heling, geen nieuwe start zoals gewenst
- Motie Van Raan: **proces van heling centraal stellen**, i.p.v. zo snel mogelijk realiseren schadevergoeding
 - Heling jarenlang proces, mogelijk intergenerationeel karakter
- Proces van heling **samen vormgeven met ouders**, gemeenten en deskundigen
 - Pilots 'betekenis vol herstel' (Leeuwarden, Zaanstad, Almere)
- Voortgang delen met uw Kamer

BLOK II UITVOERING

2.1	30k
2.2	Integrale beoordeling
2.3	Planning
2.4	Pilot in 1 dag
2.5	Commissies
2.6	Inzage dossiers
2.7	Gemeenten / VNG

2.1.1 30K Lichte toets ~ stand van zaken

Vraag:

Hoe staat het met de lichte toets?

Antwoord:

- Voor alle circa **26.000 ouders** die zich voor 15 februari jl. hebben gemeld is voor 1 mei een **lichte toets** uitgevoerd om waar mogelijk al versneld recht tot herstel vast te stellen .
 - ~16.500 recht vastgesteld
 - ~15.000 reeds uitbetaald
- Maar de uitkomst van de lichte toets was ook dat bij circa **9.500 ouders nog geen aanwijzing** voor recht op herstel is gevonden → Integrale beoordeling
 - NB. Bij 400 na contact nazorg team alsnog 30k
- ~**16.000 ouders** na 15 feb gemeld
 - ~4.600 lichte toetsen uitgevoerd
 - ~4.000 recht op herstel
- UHT gaat bij een lichte toets **niet over één nacht ijs**:
 - Bij alle aanmeldingen is waar mogelijk eerst met **data-analyse** vastgesteld dat er aanwijzingen zijn voor recht op herstel.
 - Waar dit niet kon, zijn aanmeldingen **individueel handmatig bekeken** om in de systemen van UHT te bezien of een grond voor herstel kon worden vastgesteld.
 - Waar dit niet zo was, is door ervaren medewerkers nog **een tweede keer gekeken**.
 - En in geval van **twijfel is hierover contact gezocht** met de ouder.
 - Gemiddeld duurde deze handmatige toets ongeveer 4 uur.

2.1.2 30K Lichte toets ~ verhaal van de ouder

Vraag: Waarom niet ook bij de lichte toets uitgaan van het verhaal van de ouder?

Antwoord:

- Het verhaal van de ouder staat centraal bij een integrale beoordeling. Hier wordt echt de tijd genomen om vanuit het perspectief van de ouder te onderzoeken wat er gebeurd is, en dat als uitgangspunt te nemen voor de beoordeling.
- Dit is vaak niet één gesprek, maar kan een serie gesprekken zijn. En ouders geven ook aan dat belangrijk te vinden.
- De lichte toets is juist bedoeld om **snelheid** te kunnen maken, en al vroeg in het proces ouders **erkenning, een eerste betaling, en schuldenverlichting te bieden**.
- Om deze snelheid te kunnen maken wordt zo veel mogelijk uitgegaan van gegevens in de systemen van Toeslagen.
- Maar: tot nu toe is bij twijfel in de **lichte toets altijd contact gezocht met de ouder**. En sinds 1 mei geldt dat – als in de lichte toets geen aanwijzing kan worden gevonden – altijd contact gezocht wordt met de ouder.
- Indien de ouder een aannemelijk verhaal heeft dat informatie in de systemen niet volledig is, dan wordt dat ook direct meegenomen.
- En dat is ook hoe het **nazorgteam** te werk gaat

2.1.3 30K Lichte toets ~ betrouwbaarheid

Vraag:

Is de lichte toets nu betrouwbaar of niet?

Antwoord:

- De lichte toets wordt **zeer zorgvuldig** uitgevoerd. We hebben **geen aanwijzingen dat deze onbetrouwbaar is geweest**.
- Zorgvuldig uitgevoerd:
 - Bij alle aanmeldingen is waar mogelijk eerst met **data-analyse** vastgesteld dat ze binnen de doelgroep van de hersteloperatie vallen.
 - Waar dit niet kon, zijn aanmeldingen **handmatig** bekeken om in de systemen van UHT te bezien of een grond voor herstel kon worden vastgesteld.
 - Waar dit niet zo was, is door ervaren medewerkers nog een **tweede keer gekeken**.
 - En in geval van twijfel is hierover **contact gezocht met de ouder**.
- Voor de groep van voor 1 mei **geen aanwijzing dat de lichte toets onbetrouwbaar** is geweest:
 - ~10.000 x geen aanwijzingen
 - ~400 x tot een andere uitkomst na contact met nazorg
 - ~200 bezwaren tegen nog niet uitbetalen
- We verwachten dat deze cijfers richting de toekomst nog lager gaan zijn, doordat we na 1 mei **áltijd contact zoeken met de ouder** als er geen aanwijzingen zijn
- Met het **nazorgteam een laagdrempelige manier** om ouders die twijfels hebben snel te helpen.

2.1.4. Lichte toets ~ nabellen ouders

Vraag:

Moet u niet alle ouders waar geen aanwijzingen zijn, en die nog niet gesproken zijn, alsnog gaan bellen?

Antwoord:

- Tot 1 mei belden we als er tijdens de lichte toets twijfel was over de situatie. Vanaf 1 mei zoeken we standaard contact als er geen aanwijzingen zijn.
- Dit met terugwerkende kracht ook doen voor ouders waar eerder geen contact mee geweest is zou kunnen, maar vergt wel tijd en inzet, waarbij er rekening mee gehouden moet worden dat dit ten koste gaat van de andere werkzaamheden
- En we moeten reëel zijn dan dit dus ook implicaties heeft voor de hulp aan andere ouders. Dit is een dilemma.
- Van de circa 10.000 ouders waar eerder geen aanwijzingen gevonden zijn, hebben 2.500 al contact gezocht met het nazorgteam. Met 2.000 is ook al naar hun situatie gekeken.
- Mochten er bij de 7.500 die geen contact gezocht hebben met het nazorgteam mensen zitten die toch twijfelen, dan kan dat uiteraard alsnog, en gaan we ook nogmaals naar hun zaak kijken

2.1.5 30K lichte toets ~ 2012

Vraag:

Naar welke jaren is er bij de lichte toets gekeken en is er door de slechte informatiehuishouding vaker een afwijzing gestuurd voor aanvragen vóór 2012 dan vanaf 2012?

Antwoord:

- Bij de lichte toets is naar **alle toeslagjaren** gekeken, van 2005 tot en met heden.
- Er is primair gefocust op de jaren waarbij er sprake is van een **aanvraag kinderopvangtoeslag met een terugvordering**
- Er is **geen significant verschil** geconstateerd in de uitkomst van de lichte toets voor mensen met **enkel terugvorderingen in 'oude' jaren** versus **'nieuwe' jaren**.
- De lichte toets leidt in **beide gevallen** dus tot nagenoeg **even veel toekenningen van € 30.000**
- Dit komt omdat de meest relevante informatie voor de lichte toets **ook in de oude systemen goed beschikbaar is**. En ook in deze situaties geven wij ouders waar nodig het **voordeel van de twijfel**.
- De fout die voor 1 mei is gemaakt, waarbij de link niet goed werd gelegd tussen de kinderen en de toekenningen, is hersteld. Dit gebeurt niet meer.
- Ik ben blij dat we dit zo snel hebben kunnen herstellen dankzij ouders die contact met ons opnamen

2.1.6 30K lichte toets ~RKT

Vraag

Zijn signaallijsten in RKT wel of niet meegenomen in de lichte toets?

Antwoord

- De signaallijst in RKT zorgde ervoor dat een definitieve beschikking na afloop van het toeslagjaar werd tegengehouden **zo lang niet alle gegevens bekend waren**
- Bijvoorbeeld het **inkomen** en gegevens over de daadwerkelijk **afgenomen kinderopvang** dat jaar.
- Zo werden onjuiste vaststellingen voorkomen
- Signaallijsten werden ook gebruikt om de definitieve vaststelling tegen te houden zo lang er een **onderzoek** bij de ouder liep
- Het nagaan van het verloop van dat onderzoek en het **zoeken naar elementen van vooringenomenheid in de systemen is wél onderdeel van de lichte toets.**
- **Daar is de signaallijst niet voor nodig**, omdat het enkel voorkomen op die lijst niet indicatief is voor een vooringenomen werkwijze

2.1.7 30k facts and figures

Voortgang (# ouders)	Aangemeld voor 15 feb	Aangemeld na 15 feb	Totaal
Aanmeldingen			
Aanmeldingen	25.946	16.324	42.270
Voortgang 30k			
Lichte toets (of integrale beoordeling) afgerond	25.946	4.673	30.619
Recht op herstel	16.299	3.891	20.071
Waarvan uitbetaald via 30k regeling	13.035	1.282	14.317
Waarvan uitbetaald via integrale beoordeling	1.086	16	1.102 ¹
Waarvan nog niet uitbetaald	2.059	2.593	4.652

Telefonie en nazorg	Totaal
Aantal dagelijkse inkomende telefoontjes (26 april – 6 mei)	~17.300
Aantal dagelijkse telefoongesprekken beantwoord	~1.700
Aannamepercentage	12%
Aantal terugbelverzoeken	2.593

¹ Dit zijn de integrale beoordelingen waarbij meer dan 30.000 euro is uitgekeerd, en daarmee een sub-set van de 1.935 ouders die integraal beoordeeld zijn (zie tabel 1)

Ouder nog niets gehoord	47%
Ouder heeft brief ontvangen 'geen uitsluitel'	45%
Overige vragen	8%
Voortgang terugbelverzoeken	
Aantal afgehandeld	1.913
Geresulteerd in 'recht op herstel'	227

Bezwaren	Totaal	Afgehandeld
Aantal bezwaren	83	0
Tegen uitbetaling of aanvulling 30k	69	0
Tegen 'geen uitsluitel'	14	0

Foutieve brief	Totaal	%
Aantal ouders die foutieve brief kregen	~1750	100%
Waarvan recht en uitbetaald	~770	44%
Waarvan recht en nog niet uitbetaald	~330	19%
Waarvan geen uitsluitel	~720	41%

Ouders nog niet bereikt	Totaal	t.o.v. 30 april
Op 30 april	3.600	

Op 20 mei	1.300	-2.600
-----------	-------	--------

De circa **26.000 ouders die zich voor 15 februari**

- ~ 16.500 ouders recht op herstel
- ~15.000 betaald
- 750 ouders of bewindvoerders nog niet kunnen bereiken.
- 750 ouders zijn wegens andere redenen nog niet uitbetaald, bijvoorbeeld omdat we verder onderzoek moeten doen naar

In de kamerbrief van 30 april waren nog circa 3.600 ouders niet bereikt.

- Sindsdien zijn er circa 2.850 ouders bereikt en uitbetaald door extra inspanning van de Belastingtelefoon, het Serviceteam en ouders die ons teruggebeld hebben.
- Er resteren **nog circa 750 ouders of bewindvoerders die niet bereikt zijn** maar wel recht hebben op herstel. Om deze groep alsnog te bereiken, zet UHT nieuwe middelen in, zoals e-mails, oproepen via belangenorganisaties en sociale media en intensievere samenwerking met gemeenten.

Circa 1750 ouders hebben van UHT een **foutieve brief** gehad. Allen zijn herbeoordeeld voor 1 mei en hebben hierover inmiddels een telefoontje of brief ontvangen. Voor circa 1.030 ouders is recht op herstel vastgesteld, voor de overige 720 is geen reden voor herstel gevonden.

Van de ~16.300 die zich **na 15 februari** hebben gemeld bij UHT, zijn inmiddels ruim 6.000 lichte toetsen afgerond. Voor circa 4.400 van de ouders in deze groep is recht op €30.000 vastgesteld. Van deze groep hebben we reeds circa 3.100 ouders weten te bereiken en de andere ouders blijven we bellen komende tijd om uit te kunnen betalen.

2.1.8 Nazorgteam

Vraag: Wat doet het nazorgteam? En werkt dit ook?

Antwoord:

- Ouders die vragen hebben bij de uitkomst van de lichte toets kunnen bellen met het Serviceteam. Als een ouder twijfelt aan de juistheid van de lichte toets dan brengt het Serviceteam hen in contact met een **speciaal Nazorgteam**.
- Dit Nazorgteam neemt met hen hun persoonlijke situatie door, en heeft de bevoegdheid om op basis van informatie die de ouder aanvullend kan verstrekken (soms nodig om te kunnen vaststellen dat de ouder gedupeerd is) de uitkomst van de lichte toets ook direct te herzien.
- Het beeld tot nu toe is dat **ouders het Serviceteam en Nazorgteam weten te vinden**. Het Serviceteam heeft in de weken na 1 mei circa 1700 gesprekken per dag gevoerd met ouders. Het Nazorgteam heeft sinds 1 mei circa 5.200 terugbelverzoeken van ouders ontvangen waarvan er circa 4.700 reeds zijn afgehandeld.
- Voor **400 ouders herzien** na contact nazorg team. Bijvoorbeeld ouders die aannemelijk kunnen maken wel gereageerd te hebben op herhaaldelijke verzoeken om informatie vanuit Toeslagen, terwijl dit niet terug te vinden is in onze systemen
- Het Serviceteam en Nazorgteam hebben het grootste deel van de ouders met zorgen of twijfels over de juistheid van de lichte toets goed kunnen helpen. Nog maar een beperkt aantal ouders heeft de noodzaak gevoeld om in bezwaar te gaan. **In totaal zijn er tot 20 juni circa 180 bezwaren ingediend tegen het niet krijgen van 30k.**

2.1.9 Casuïstiek

Vraag:

Hoe verenigt u de voortgangsrapportage met alle problemen waar wij over horen en lezen bij individuele ouders?

Antwoord:

- U begrijpt dat ik niet in kan gaan op de casuïstiek van individuele ouders
- Wel wil ik benadrukken hoe enorm divers de groep gedupeerden is. Zowel in de omvang van de schade, als in het type schade.
- Ik heb zelf inmiddels meer dan 350 ouders één-op-één gesproken, en ik zie dit elke keer weer.
- Dit maakt het lastig om algemene conclusies te trekken vanuit een beperkte aantal situaties.
- Ik moedig alle ouders die twijfels hebben bij de uitkomst van de lichte toets aan om zich snel te melden bij UHT.
- Het nazorgteam kan hier dan samen met hen naar kijken.

2.2.1 Integrale beoordeling kost tijd

Vraag:

Waarom kost het helpen van een ouder zoveel tijd?
Kan het niet sneller?

Antwoord:

- Een integrale beoordeling **kost tijd** omdat:
 - Van groot belang dat beoordelingen kwalitatief en **goed** wordt uitgevoerd.
 - De persoonlijk zaakbehandelaar de **volle aandacht** heeft voor de **behoeften** en het **verhaal van de ouder**
 - De werkwijze ertoe leidt dat ouders **echt** geholpen worden.
- Het **goed en kwalitatief helpen** van ouders kost nu gemiddeld **35 uur** van een persoonlijk zaakbehandelaar, in plaats van de **20 uur** die was aangenomen
- Voorstel voor versnelling is een **getrapte aanpak**, met een **behandeling op maat**, waar de behandeling **nu** voor ieder individu nog **uniform** is.
- Zo kunnen ouders waarbij **geen aanwijzingen** voor herstel zijn gevonden – ook niet na persoonlijk contact – **sneller duidelijkheid** krijgen in de vorm van een (negatieve) **definitieve beschikking**.
- Ouders met een relatief **lage terugvordering** die reeds € 30.000 hebben ontvangen kunnen ook versneld een **definitieve beschikking** krijgen.
- Momenteel wordt onderzocht hoe aan deze ideeën invulling gegeven kan worden, **rol Commissie van Wijzen** is hier ook van belang.

2.2.2 Volgorde: eerst groep 'geen aanwijzing'

Vraag:

Moeten ouders die nu geen 30.000 euro krijgen geen voorrang krijgen bij de integrale beoordeling?

Antwoord:

- Een vraag die speelde is of de ~9.500 ouders waarbij nog geen aanwijzing is voor recht op herstel, voorrang zouden moeten krijgen bij de integrale beoordeling.
- Ik begrijp deze wens, hier speelt een dilemma: deze groep voorrang geven zou betekenen dat andere ouders – waarvan al vaststaat dat ze gedupeerd zijn – langer zouden moeten wachten.
- Daarom wil ik vasthouden aan de eerder afgesproken aanpak met **behandeling op volgorde** van aanmelding.
- Wel kunnen ouders die twijfelen over de uitkomst van de lichte toets snel duidelijkheid krijgen door te **bellen met het nazorgteam**. Waar nodig kan dit team op basis van aanvullende informatie ook de uitkomst van de lichte toets aanpassen.
- Daarnaast blijft gelden dat iedereen in een acute probleemsituatie altijd met voorrang behandeld kan worden.

2.2.3 Volgorde ~ zwaarste gedupeerde

Vraag:

Klopt het dat de zwaarst gedupeerden langer moeten wachten door de Catshuisregeling en door alle aanvullende regelingen?

Antwoord:

- **Dit klopt niet.** Ouders in acute situaties krijgen met voorrang beoordeling, lichte toets en eventueel een integrale beoordeling
- **Grootste deel van ouders in acute situaties zijn vorig jaar al geholpen door UHT:** allemaal ten minste een eerste betaling gehad (na lichte toets) en de meesten reeds een integrale behandeling
- Juist **met de lichte toets kunnen we snel bepalen** of een ouder recht heeft op herstel
- **UHT blijft ook capaciteit reserveren (15%)** voor ouders, ongeacht andere maatregelen
- In de nadere uitwerking van de regelingen zorgen we **dat dit niet ten koste gaat van deze capaciteit.**
- Over de **prioritering van de uitvoering voor andere groepen**, bijvoorbeeld kinderen en gedupeerden bij andere toeslagen, ga ik graag **met uw Kamer in gesprek.**

2.2.4 **Integrale beoordeling: herzien / herijken**

Vraag:

Wat gaat u doen om de operatie fundamenteel te herzien / versnellen?

Antwoord:

- Sinds begin dit jaar + 30.000 aanmeldingen
- Noodzaak herzien integrale beoordeling en herijken planning
- Voor herzien integrale beoordeling breed net ophalen:
 - Opschalen: gaan we maximaal doen – max. 50 per maand
 - Versnellen: proces verbeteringen incl. pilots
 - Fundamentele wijzigingen: bv. verschillende routes
- Winstwaarschuwing: eerder geprobeerd + ouders écht helpen kost tijd + veranderingen kosten tijd
- Graag uw ideeën meenemen

2.3.1 Planning Integrale beoordeling

Vraag: Gaat u de planning voor integrale beoordelingen halen?

Antwoord:

- Planning 3e VGR: 8.300 ouders integraal beoordeeld in 2021
- Onder druk komen te staan door een drietal ontwikkelingen:
 - de **Catshuisregeling**,
 - de intensiviteit en **nauwkeurigheid** die komt kijken bij **betekenisvol herstel**
 - de inzet van medewerkers op vragen van ouders over **nieuwe regelingen** (zoals voor schulden en ex-partners)
- Er zijn nu ca. 2.300 ouders integraal beoordeeld, 1.200 minder dan beoogd in de 3e VGR. Dit is **spijtig**, maar was door de genoemde ontwikkelingen ook **niet mogelijk**.
- Wél: ruim **32.000 lichte toetsen** kunnen doen en voor ca. **19.000 ouders grote stappen in herstel gezet**, met regelingen op gebied van schulden, juridische bijstand en brede hulp
- Daarnaast verwacht **UHT de planning** uit de 3e VGR voor heel 2021 (8.300 integrale beoordelingen) naar verwachting **wél** te halen.
- Omdat:
 - medewerkers zich nu vol op de integrale beoordelingen kunnen richten in plaats van op de Catshuisregeling
 - er veel nieuwe medewerkers zijn aangetrokken (o.a. initieel voor 30k)

2.3.2 Planning: duidelijkheid voor ouders

Vraag:

Welke duidelijkheid kunt u ouders nu bieden over de planning?
Hoe gaat u hen hierover informeren?

Antwoord:

- Ik vind het erg belangrijk om ouders **zo veel mogelijk duidelijkheid** te geven wanneer hun integrale beoordeling gepland staat.
- In de 7^e VGR heb ik een **tabel** opgenomen die een overzicht geeft van de maanden waarin UHT verschillende ouders verwacht te kunnen beoordelen, **afhankelijk van wanneer zij zich aangemeld hebben**.
- Op de website zal hier ook nog nadere informatie over worden opgenomen.

2.3.2 Planning: termijnen

Vraag:

U gaat voor ouders **de termijn niet halen**, wat gaat u hier aan doen?

Antwoord:

- Termijn van 2x 6 maanden **niet halen bij 8.500 ouders** die zich voor Catshuisregeling hebben gemeld
- Hun integrale beoordeling start **gemiddeld 3.5 maand** na verstrijken termijn
- Wel allemaal **lichte toets** → **30k** uitbetaald
- **Planning nu online** om hen, per maand aanmelding, duidelijkheid te geven
- **Capaciteit gereserveerd (15%)** voor ouders in acute of schrijnende situaties

Bij doorvragen: 'Wat kunnen ouders doen?'

- Indien urgente situatie → melden bij UHT melden en dan helpen we de ouders met voorrang.
- Mogelijkheid om UHT in gebreke te stellen nadat de termijn is verstreken. Ik hoop dat ouders met het geboden perspectief niet die behoefte voelen.

2.4.1 Pilots behandeling in één dag

Vraag:

Hoe gaat u nu aan de slag met de pilots?

Wanneer levert dit resultaat op?

Antwoord:

- De pilots worden vormgegeven in zeer nauwe samenwerking met de gemeenten.
- Binnen de pilots staan 2 onderwerpen centraal:
 - "betekenisvol herstel" met **aandacht voor heling**,
 - "behandeling in 1 dag" **waarin zowel heling als financieel herstel** wordt beproefd.
- De pilots "**betekenisvol herstel**" zijn van start gegaan, de 1^e in Leeuwarden, de 2^e in Almere. Een 3^e staat gepland in Zaanstad.
- De pilots "**behandeling in 1 dag**", worden beproefd in **Rotterdam** en nog een nader te bepalen gemeente. Voorbereidingen zijn gestart.
- Ook wordt de **samenwerking in de keten**: herstelteams, beoordelingsteams, betalen en invorderen, centrale regie en bezwaar, onder de loep genomen, om te beoordelen waar snelheid kan worden gemaakt in het integraal beoordelingsproces. Dit vindt plaats in Zwolle.
- Na de eerste resultaten worden **vervolgpilots** gepland enerzijds te leren van de eerste pilots anderzijds de opschaling en haalbaarheid; de logistieke aspecten goed te beoordelen, voordat kan worden geconcludeerd dat een behandeling in 1 dag mogelijk.
- De eerste **tussenresultaten** zijn **eind zomer** beschikbaar, het eindresultaat is sterk **afhankelijk** van de

tussenresultaten die input zijn voor vervolgpilots.

2.5.1 Commissie Werkelijke Schade

Vraag:

Wat is het plan om de CWS toegerust op hun taak te maken?

Antwoord:

- De CWS bestaat uit een **kleine groep gespecialiseerde juristen**.
- Het gaat hierbij om **complexe schade boven de uitgekeerde forfaitaire vergoedingen**.
- De CWS is **onafhankelijk** en bepaalt haar eigen werkwijze. Werkwijze en toetsingskader staan op de website Toeslagen.
- Het aantal **verzoeken is veel hoger** dan verwacht. **Vertraging** door de impact van tot stand komen regelingen.
- Daarom **opschaling** van de CWS en aanpassing van de werkwijze. Hierover wordt met UHT, met de Orde van advocaten en het ouderpanel ook gesproken.
- Complexe individuele situaties vraagt **maatwerk** per ouder. Ik heb vertrouwen dat dit gaat lukken: uitbreiding CWS; aanpassingen in UHT; goede samenwerking met advocaten.
- De CWS en de Orde van advocaten hebben **regelmatig overleg** over de werkwijze van de CWS.
- Over de **werkwijze van de CWS** staat al veel informatie op de website. De CWS gaat ook meer inzicht bieden in de **uitkomsten van haar adviezen**. Hiervan zal een geaggregeerd overzicht worden gemaakt zodra 50 representatieve adviezen zijn uitgebracht.

2.5.2 Commissie Werkelijke Schade ~ Werkwijze

Vraag:

Hoe verlopen de werkzaamheden bij de Cie Werkelijke Schade?

Antwoord:

- De CWS bestaat uit een **kleine groep gespecialiseerde juristen**.
- Het gaat hierbij om **complexe schade boven de uitgekeerde forfaitaire vergoedingen**.
- De CWS is **onafhankelijk** en bepaalt haar eigen werkwijze. Werkwijze en toetsingskader staan op de website Toeslagen.
- Het aantal **verzoeken is veel hoger** dan verwacht. **Vertraging** door de impact van tot stand komen regelingen.
- Daarom **opschaling** van de CWS en aanpassing van de werkwijze. Hierover wordt met UHT, met de Orde van advocaten en het ouderpanel ook gesproken.
- Complexe individuele situaties vraagt **maatwerk** per ouder. Ik heb vertrouwen dat dit gaat lukken: uitbreiding CWS; aanpassingen in UHT; goede samenwerking met advocaten.
- De CWS en de Orde van advocaten hebben **regelmatig overleg** over de werkwijze van de CWS.

2.5.3 Cie Werkelijke Schade ~ Transparantie

Vraag:

Is meer transparantie in het werk van de CWS mogelijk?

Antwoord:

- De CWS **wil graag meer informatie geven** over de inhoud van de adviezen zoals:
 - gemiddelde schadebedragen en
 - het aantal adviezen over het al dan niet toekennen van een aanvullende schadevergoeding.
- **Transparantie kan ouders en hun advocaten helpen** bij het indienen van verzoeken om aanvullende compensatie. Ik begrijp de roep om transparantie die ook vanuit de Kamer komt, bijvoorbeeld met de motie Grinwis .
- Met de letterlijke oproep in deze motie, om geanonimiseerde zaken te publiceren, heeft de CWS echter moeite. In de aard van de zaken is bijna alle informatie die in de uitspraken staat **sterk privacygevoelig en al snel herleidbaar**.
- In plaats daarvan wil de CWS **geaggregeerd rapporteren over de inhoud van haar adviezen** om de privacy te waarborgen.
- Zodra er **50 representatieve adviezen** zijn uitgebracht, kan hierover in de eerstvolgende voortgangsrapportage aan uw Kamer verslag worden uitgebracht. Vervolgens kan dit op de website van de CWS gepubliceerd worden.

Als gevraagd:

- Momenteel 29 dossiers afgerond

- Op dit moment 10 per maand. Vanaf september naar verwachting 30 per maand, en de opschaling blijft doorgaan.

2.5.4 **Commissie Werkelijke Schade ~ aantallen**

Vraag:

Hoeveel dossiers zijn afgerond? Hoe lang doen zijn daarover / hoeveel dossiers kunnen zij per jaar behandelen? Hoe gaat u de doorlooptijden verbeteren?

Antwoord:

- 29 dossier afgerond
- Op dit moment 10 per maand. Vanaf september naar verwachting 30 per maand, en de opschaling blijft doorgaan.
- Werving van zeer ervaren ondersteunende juristen en toevoegen van plaatsvervangend leden aan de commissie.
- Met ISB 4 is ca. € 63 mln. additioneel meerjarig budget vrijgemaakt voor CWS.

2.5.4 Commissie van Wijzen

Vraag:

Hoe verlopen de werkzaamheden van de Commissie van Wijzen?

Antwoord:

- De CvW slaagt er tot dusver nog steeds in om gemiddeld **binnen één week na de ontvangst** van een dossier een beoordeling aan UHT te zenden.

2.5.5 BAC ~ Aantallen

Vraag:

Hoeveel dossiers zijn afgrond? Hoe lang doen zijn daarover / hoeveel dossiers kunnen zij per jaar behandelen? Hoe gaat u de doorlooptijden verbeteren?

Antwoord:

- 33 dossier afgerond
- Op dit moment 12 per maand. Vanaf september naar verwachting 24 per maand, en de opschaling blijft doorgaan.
- Werving van zeer ervaren ondersteunende juristen en toevoegen van plaatsvervangend leden aan de commissie.
- Met ISB 4 is ca. € 30 mln. additioneel meerjarig budget vrijgemaakt voor BAC.

2.5.6 BAC ~ Werkwijze

Vraag:

Hoe verlopen de werkzaamheden van de BAC?

Antwoord:

- De BAC verwacht dat zij door het **opschalen** van haar personele bezetting en de implementatie van het **automatiseringssysteem**, meer ouders kan helpen.
- Hiervoor is het **budget** voor de BAC voor de periode 2021 - 2023 verruimd. Hierbij wordt opgemerkt dat dit betrekking heeft op de reguliere instroom van bezwaren.
- De **instroom van bezwaren ten aanzien van de Catshuisregeling** valt hier buiten. De BAC is in overleg met UHT, over hoe deze bezwaren afgehandeld kunnen worden.

2.6.1 Inzage Dossiers

Vraag:

Wat is de stand van zaken m.b.t. inzage van dossier?

Antwoord:

- Hoewel een **stijgende lijn** in de oplevering van dossiers en samenvattingen is te zien, hebben wij **minder ouders** kunnen voorzien van hun persoonlijk dossier dan **gehoopt**.
- Sinds maart wordt er **permanent opgeschaald** en worden nieuwe medewerkers ingewerkt. Het inwerken gaat op korte termijn ten koste van de oplevering van dossiers, maar dit zal uiteindelijk juist tot een versnelling leiden.
- Zodra de opschaling gerealiseerd is, kunnen alle verzoeken om dossiers **van 2019 vóór eind 2021** en alle dossiers **van 2020 vóór juli 2022** opgeleverd worden.
- Eerder is toegezegd om **56 dossiers** op te leveren in Q2, inmiddels zijn er **60 dossiers** afgerond.
- Het aantal nieuwe verzoeken ligt **ver boven** het aantal dossiers dat maandelijks opgeleverd kan worden. Daarom worden andere **versnellingsopties** naast opschaling **onderzocht**.
- Tijdens overleg met de **NOvA** is ook toegelicht dat voor toekennen van compensatie het **compacte hersteldossier** meer van belang is dan het **volledige** onderzoeksdossier.
- Ook kan het soms voldoende zijn om in samenspraak met de advocaat **specifieke stukken** uit een onderzoeksdossier te verstrekken. Deze werkwijze kan in voorkomende gevallen een **forse versnelling** betekenen.
- De werkwijze van het samenstellen van persoonlijke dossiers wordt ook meegenomen in de **herijking** van de werkzaamheden van UHT n.a.v. het AEF-rapport.

2.7.1 Gemeenten ~ hulp door gemeenten

Vraag:

Hoe staat het met de hulp door gemeenten? Kunnen gemeenten het aan?

Antwoord:

- Ik heb met de VNG **afspraken** gemaakt over ondersteuning op de **vijf leefgebieden**: financiën/schuldhelpverlening, wonen, gezondheid, opvoeding en werk.
- Gemeenten krijgen alle kosten die zij maken vergoed op basis van **nacalculatie**.
- De invulling van het hulpaanbod is een **gemeentelijke verantwoordelijkheid**.
- Om gemeenten te ondersteunen, heeft de VNG een **steunpunt** ingericht
- Uit de enquête van mei blijkt dat **met 47% van de gemelde ouders succesvol contact is geweest** (in de 186 gemeenten die de enquête hebben ingevuld).
- Ik ben met de VNG in gesprek over de uitvoering van de **motie Kat** die o.a. verzoekt om samen met gemeenten in kaart te brengen hoe de ondersteuning bij wonen, werk, financiën, zorg en gezin wordt ingevuld, of deze ondersteuning toegankelijk en toereikend is en tegen welke knelpunten gemeenten, ouders en andere betrokkenen aanlopen. → in de **8^e VGR informeren**.
- Ouders die zich onvoldoende ondersteund voelen door de gemeente, eerst eigen gemeente. Lukt het niet wil ook UHT, samen met VNG, graag helpen.

2.7.2 Gemeenten ~ verwachtingen

Vraag:

Worden niet te hoge verwachtingen gewekt over de hulp vanuit gemeenten?

Antwoord:

- Ik acht gemeenten tot veel in staat. De ondersteuning die zij bieden sluit ook aan bij hun taken in het kader van het sociaal domein. Met de VNG zijn afspraken gemaakt over gemeentelijke ondersteuning – en de kosten hiervan worden volledig vergoed.
- De invulling van het hulpaanbod betreft een **gemeentelijke verantwoordelijkheid, maar mijn beeld is dat zij intensief werk maken van het ondersteunen** van gedupeerde inwoners.
- Wel hebben gemeenten natuurlijk ook met beperkingen te maken, bijvoorbeeld als het gaat om de beschikbaarheid van woningen of wachtlijsten bij de GGZ. Daar moeten we realistisch over zijn.
- Om gemeenten te ondersteunen, heeft de **VNG een steunpunt** ingericht waar gemeenten terecht kunnen voor vragen, implementatieondersteuning en het delen van best practices.

2.7.3. Gemeenten ~extra bijdrage

Vraag:

De VNG heeft aangegeven dat zij mogelijk een andere rol ziet voor gemeenten. De gemeenten willen helpen. Wat vindt u daarvan?

Antwoord:

- Ik waardeer de inzet van gemeenten.
- Het is belangrijk dat gemeenten en Rijk als één overheid optrekken om gedupeerde ouders te ondersteunen.
- Gemeenten helpen ouders op de 5 leefgebieden, waaronder de schuldenaanpak.
- Het zo goed en snel mogelijk helpen van ouders staat bij mij voorop, als de gemeenten daar op andere wijzen aan zouden kunnen bijdragen zou dat zeer welkom zijn. Ik wil daarin wel **heel voorzichtig zijn, om niet bij ouders verwachtingen te scheppen die wij uiteindelijk niet waar kunnen maken.**
- Ook voor gemeenten is het lastig dat het grote aantallen ouders betreft die mogelijk hulp nodig hebben, zo hebben zij sinds begin dit jaar ongeveer de helft van de ouders weten te bereiken.
- Ik ga graag met de VNG in gesprek over wat gemeenten nog meer zouden kunnen doen. Als uw Kamer daarbij suggesties heeft, neem ik die graag mee.

2.7.4. Gemeenten ~ effectiviteit van de hulp

Vraag:

Waarom geven gemeenten aan ouders niet effectief te kunnen helpen? Wat gaat u daar aan doen?

Antwoord:

- Ik constateer dat gemeenten enorm gedreven zijn om ouders te helpen of 5 leefgebieden. Gemeenten en UHT trekken samen goed op zoals VNG ook aangeeft.
- Gemeente hebben 47% van de gemelde ouders succesvol contact hebben gehad (stand mei).
- Uit die contacten blijkt dat ouders in veel gevallen in **onzekerheid verkeren over de besluitvorming rond de compensatie**. Dat staat heling en het oppakken van het leven in de weg, aldus de VNG.
- Ik herken dat veel ouders in onzekerheid zitten. Via **de lichte toets beoog ik ouders zo snel mogelijk duidelijkheid te geven of men gedupeerd is**. En of men daarmee ook in aanmerking komt voor de schuldenaanpak. Inmiddels hebben bijna 17.000 ouders deze duidelijkheid.
- Ook geeft de VNG aan dat gemeenten niet altijd weten welke mensen het meest dringend ondersteuning nodig hebben. Deze informatie is ook bij mij niet altijd bekend.
- Voor ouders die in acute nood of zware problematiek hebben, is er bovendien de mogelijkheid om versneld beoordeeld te worden. Zij kunnen zich dit bij het Service team aangeven
- Alleen samen kunnen we deze ouders écht helpen. Ik kijk **met de VNG hoe we het proces van gegevensdeling en prioritering bij gemeenten kunnen verbeteren**.

BLOK III ORGANISATIE

3.0 Herijking & Adviezen

3.1 UHT organisatie

3.2 Panels

3.3 BAK

3.4 No

3.5 Communicatie

3.0.1 Herijking ~ Waarom nodig? Waarom nu?

Vraag:

Waarom is een herijking nodig?

Hoe kan het dat u hier nu pas mee komt?

Antwoord:

- Het afgelopen jaar heb ik **veel geleerd over wat echt nodig** is om ouders recht te kunnen doen. Ik heb uw Kamer daar ook **continu van op de hoogte gehouden**.
- Ouders **écht helpen kost écht tijd**, en dit is bij veel ouders ook **welbestede tijd**.
- Inmiddels zien we daarbij ook dat zich **veel grotere groepen** ouders aanmelden dan gedacht. En zien we dat er ook nog **andere groepen gedupeerden** zijn die recht hebben op herstel.
- De **Catshuisregeling** helpt om snel te bepalen of een ouder gedupeerd is of niet. Dan kan een **eerste grote stap in het herstel** gezet worden (erkenning, 30k, schulden).
- Maar voor de **stappen daarna is herijking nodig**. Nu al lopen ouders uit de **termijn die we wet geeft** voor een integrale beoordeling.
- De wet biedt ons **één route** voor alle ouders. Deze aanpak **ongewijzigd doorzetten is geen optie**.
- Ik neem de **ideeën van uw Kamer graag mee** in deze herijking, en zal voorstellen die daaruit komen ook altijd **eerst met uw Kamer bespreken**.

3.0.2 Herijking ~ Aanpak

Vraag:

Hoe gaat u de herijking aanpakken?
Doet u dit wel fundamenteel?

Antwoord:

- UHT **maakt momenteel een plan** voor deze herijking gedurende de zomer.
- Ik wil daarin echt **breed kijken** naar opties voor verbetering en versnelling.
- En ook een **proces volgen** waarin partijen breed kunnen meedenken, waaronder de VNG en gedupeerde ouders zelf
- Ik neem de **ideeën van uw Kamer graag mee** in deze herijking, en zal voorstellen die daaruit komen ook altijd **eerst met uw Kamer bespreken**.
- In deze herijking wil ik ook **fundamentele alternatieven** bekijken.
- Daarvoor wel een **winstwaarschuwing**: elke fundamentele aanpassing die raakt aan de wet, de systemen en de bemensing, kost onvermijdelijk veel tijd.
- En: we hebben **eerder met elkaar gesproken** over versnelling en zijn continu opzoek naar verbeteringen.
- Ik wil **waken voor de verwachting dat er een 'gouden oplossing'** is waarmee het herstel opeens heel snel een eenvoudig wordt.

Als gevraagd: we zullen ook kijken naar de Wet Collectieve Afwikkeling Massaschade (WECAM)

3.0.3 Herijking ~ Tempo

Vraag:

Wanneer is de herijking afgerond?
Kan dit niet sneller?

Antwoord:

- UHT **maakt momenteel een plan** voor deze herijking.
- Ik wil daarin echt **breed kijken** naar opties voor verbetering en versnelling en een **zorgvuldig proces** volgen.
- Uiteraard wil ik deze herijking **zo snel mogelijk afronden**. Maar ik wil wel dat dit **grondig** gebeurt. En dat ik ook **in gesprek kan met uw Kamer over reële opties**.
- In de **volgende voortgangsrapportage**, in september, zal ik uw Kamer hierover informeren.
- Maar als gedurende de zomer **blijkt dat een goed proces langer nodig heeft** dan wil ik die tijd ook nemen.
- **Niemand is geholpen** met een herijking waarin alsnog niet breed is gekeken of waarin belangrijke betrokkenen niet hebben kunnen meedenken.
- **Ondertussen werkt UHT uiteraard keihard door** met het helpen van ouders:
 - iedereen krijgt binnen 6 maanden een **lichte toets**
 - eind van dit jaar >8.500 **integrale beoordelingen** (conform planning)
 - **acute hulp** voor wie dat nodig heeft.

3.0.4 Herijking ~ Kansrijke routes

Vraag:

Wat ziet u zelf als de kansrijke routes voor de herijking?

Antwoord:

- Ik wil in de herijking **breed kijken** naar opties voor verbetering en versnelling en een **zorgvuldig proces** volgen.
- Ik wil dus nadrukkelijk **niet alleen mijn eigen ideeën** meenemen.
- In de 7e voortgangsrapportage heb ik uw Kamer **twee routes** geschetst waar ik in ieder geval goed naar wil kijken:
 - **Een aangepaste aanpak voor verschillende groepen.** De wet geeft ons nu één uniform proces voor alle ouders. Maar wellicht alternatief proces voor 'geen aanwijzingen', 'lage terugvorderingen', 'vooral niet-financiële schade', etc.
 - **Aanpassingen in het huidige proces van de integrale beoordeling.** Hiermee experimenteren we in de verschillende pilots. En ik wil ook fundamentele opties bekijken, zoals een rol voor ouders zelf bij het bepalen van de hoogte van de schade.
- Of deze routes kansrijk zijn dat zal moeten blijken. Ik wil **waken voor de verwachting dat er een 'gouden oplossing'** is waarmee het herstel opeens heel snel een eenvoudig wordt.
- Daarnaast wil ik ook goed kijken naar manieren om '**heling**' een centrale plek te geven, conform motie van Raan. De ervaring leert dat dit **echt tijd kost**.

- Herijking gaat voor mij dus **niet alleen om versnelling, maar zeker ook om verbetering** om de aanpak maximaal te laten aansluiten bij de behoeften van ouders.

3.0.5 Herijking ~ Snelle toets

Vraag:

Is een snellere uitgang na de lichte toets een oplossing?

Antwoord:

- Dit is **zeker een van de ideeën** die ik meeneem in de herijking.
- De lichte toets is **nu al zeer zorgvuldig**, met meerdere controles, steekproeven, en standaard contact met de ouder indien geen aanwijzingen worden gevonden.
- De mogelijkheid om bij geen aanwijzingen sneller definitieve duidelijkheid aan ouders te bieden komt ook terug in het **advies van de Nationale ombudsman**.
- Ik wil wel goed kijken **hoe dit in de praktijk vorm kan krijgen** met voldoende zorgvuldigheid. In de huidige wet is bijvoorbeeld opgenomen dat alle voorgestelde afwijzingen eerst naar de Commissie van Wijzen gaan.
- Wanneer veel extra waarborgen nodig zijn in de toets dan ontstaat het **dilemma van volgorde bij de integrale beoordeling**.

3.0.6 Adviezen ~ BAF en AEF

Vraag:

Hoe reageert u op de adviezen van de BAK en AEF?

Antwoord:

- Ik ben de BAK en AEF dankbaar voor hun **scherpe adviezen**.
- Ik heb uw Kamer dinsdag een brief gestuurd met mijn reactie. **Ik herken hun analyses en neem de adviezen ter harte.**
- De adviezen sluiten aan bij inzichten die ik ook heb opgedaan, en **deels al met uw Kamer heb gedeeld** in de tussentijdse update van de 6^e VGR en de 7^e VGR.
- Wat ik hier in het kort uit meeneem:
 - **Herijking van de aanpak** voor ouders en **herijking van de rollen** van alle verschillende partijen.
 - Focus niet alleen op financieel herstel, maar ook op **niet-financieel herstel**.
 - Verder gaan met het **versterken van UHT** als organisatie en de **rol van de commissies**.
- Ik blijf deze externe blik ook graag benutten in het vervolg. Voor het najaar staat alweer een **volgende doorlichting** gepland.

3.0.7 Adviezen ~ Ouders

Vraag:

Hoe reageert u op de adviezen van de gedupeerde ouders

?

Antwoord:

- Ik ben blij met **alle ouders die hun ervaringen en adviezen met ons delen**. Dit kan via het ouderpanel, maar soms benaderen ouders ons ook buiten het ouderpanel om.
- Voor de twee ouders waar u aan refereert geldt dat zij **uitgebreid gesproken hebben** met leidinggevenden van mijn departement en andere betrokken departementen.
- Dit was een **heel constructief gesprek**, waarin ook afspraken zijn gemaakt over vervolgesprekken.

Specifieke reacties

- Deze ouders adviseren om **meer segmentatie** aan te brengen in de behandeling van verschillende groepen ouders. Dit idee sluit aan bij een denkrichting uit de 7^e VGR. Ik neem dit mee in de herijking.
- Deze ouders adviseren een **vorm van decentralisering** met uitvoering van herstel door de gemeenten. Ik wil goed begrijpen wat hiermee bedoeld wordt. Op voorhand heb ik wel enkele twijfels, dus ik wil waken om verwachtingen te wekken dat dit een 'gouden oplossing' is.

3.0.8 Adviezen ~ Kritiek op rolverdeling

Vraag:

Hoe reageert u op kritische opmerkingen van de BAK en AEF over de rolverdeling binnen de hersteloperatie?

Antwoord:

- AEF en de BAK vragen in hun adviezen nadrukkelijk aandacht voor de noodzaak tot **brede betrokkenheid en gedeelde verantwoordelijkheid** voor de hersteloperatie.
- Herstel vraagt om **inzet van veel verschillende partijen en veel verschillende expertisegebieden**. Van financieel herstel tot 'heling' en slachtofferhulp; en van schuldhulpverlening tot hulp aan kinderen of ouders in het buitenland.
- **UHT kan dit niet allemaal alleen.**
- Hoewel ik ervaar dat **alle partijen grote betrokkenheid tonen** en bereidheid hebben om te helpen, herken ik wel dat **samenwerking versterkt moet worden**.
- Het herstel van gedupeerde ouders vraagt om een **gecoördineerde en gezamenlijke aanpak** van Rijk én gemeenten in partnerschap.
- De afgelopen maanden is een **interdepartementale en interbestuurlijke structuur ingericht** van waaruit de samenwerking steeds meer vorm krijgt.
- Ik heb de **ambitie om de samenwerking in deze structuur verder te ontwikkelen** zodat Rijk en gemeenten zij aan zij optrekken vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid voor het herstel van de ouders.

3.0.9 Adviezen ~ VNG

Vraag: Hoe reageert u op de brief van de VNG?

Antwoord:

- **De inzet van gemeenten is essentieel** om ouders te helpen. Ik ben erg blij met de bredere ondersteuning die zij bieden en ook dat zij meedenken aan de beleidskant.
- **Ik werk nauw samen met de VNG.** Ze zitten in de MC Toeslagen Herstel, en op ambtelijk niveau is een wekelijks directeurenoverleg waarin alles wordt besproken.
- Een deel van de brief van de VNG bevatte dan ook **herkenbare suggesties** uit mijn gesprekken met hen. Deels staan er **ook nieuwe suggesties** in.
- **Ik spreek graag met hen en met uw Kamer** over hoe wij het beste een oplossing kunnen vinden voor de punten die zij aandragen.
- Het zijn buitengewoon ingewikkelde dilemma's en uiteindelijk kunnen we **alleen gezamenlijk ouders écht helpen**.

Specifieke reacties

- De VNG heeft zorgen over de **ondersteuning voor de zwaarst gedupeerden**. Dit is ook voor mij prioriteit. Daarom helpt UHT hen als eerste.
- De VNG zou liever **nog geen richting kiezen** voor de nieuwe regelingen. Ook ik zie daar veel dilemma's, maar wil ouders zo snel mogelijk duidelijkheid bieden. Hiervoor zijn principiële keuzes nodig die over een aantal maanden niet eenvoudiger zullen zijn.
- De VNG suggereert dat **gemeenten een grotere rol kunnen spelen**. Hier ga ik graag met hen over in gesprek. Winstwaarschuwing: huidige rol gemeenten vraagt al veel van hen, en fundamentele aanpassingen kosten veel tijd.

3.0.10 Adviezen ~ Decentraliseren

Vraag:

Moet de hele hersteloperatie niet gedecentraliseerd worden?

Antwoord:

- **Deze suggestie komt van verschillende kanten:** de VNG suggereert een grotere rol voor gemeenten, de BAK adviseert om hier over na te denken, en ook enkele gedupeerde ouders stellen dit voor.
- Ik wil **serieus met deze partijen in gesprek** om te begrijpen hoe zij dit voor zich zien.
- Op voorhand wil ik wel **waken om verwachtingen te wekken** dat dit opeens een 'gouden oplossing' zou zijn waardoor alles heel snel kan worden afgerond.
- Ik zie ook wel **enkele complicaties** bij decentralisering:
 - De huidige rol van gemeenten vraagt in de praktijk al veel van hen
 - Beoordelingen vragen om toegang tot de systemen van Toeslagen
 - Elke fundamentele aanpassing vraagt waarschijnlijk wijzigingen in de wet, de systemen en de bemensing. Dit kost veel tijd.
 - Ouders willen ook gelijk behandeld worden. Dit is lastiger wanneer dit gedecentraliseerd moet plaatsvinden.
- **Suggesties van uw Kamer** op dit gebied neem ik graag mee in de herijking.

3.0.11 Herijking ~ Andere partijen

Vraag:

Kijkt u in herijking ook naar uitvoering door andere partijen?

Antwoord:

- Ik neem in de herijking **alle ideeën** mee die bij kunnen dragen aan verbetering en versnelling.
- Voor **nieuwe regelingen** is de vraag welke partij dit kan uitvoeren onderdeel van de nadere uitwerking
- Voor het **financiële herstel**, het huidige werk van UHT, wil ik ook naar alle adviezen kijken. Bijvoorbeeld suggesties voor **regionalisering** daarvan.
- Daarvoor wel een **winstwaarschuwing**: met de huidige opzet van de regelingen vraagt dit om intensief **toegang tot de systemen van UHT en de Belastingdienst**.
- Dit aanpassen kost **echt veel tijd**.
- Dit geldt überhaupt voor **elke fundamentele aanpassing** die raakt aan de wet, de systemen en de bemensing.

3.0.12 Herijking ~ Externen meedenken

Vraag:

Laat u ook externen meedenken in de herijking?

Antwoord:

- UHT **maakt momenteel een plan** voor deze herijking gedurende de zomer.
- Ik wil daarin echt **breed kijken** naar opties voor verbetering en versnelling.
- En ook een **proces volgen** waarin partijen breed kunnen meedenken, waaronder de VNG en gedupeerde ouders zelf
- Ik neem de **ideeën van uw Kamer graag mee** in deze herijking, en zal voorstellen die daaruit komen ook altijd **eerst met uw Kamer bespreken**.
- Ik heb dinsdag de adviezen van onze **onafhankelijke Bestuurlijke Adviesraad** en de **externe doorlichting van UHT** door AEF met u gedeeld.
- Ik hecht erg aan de **betrokkenheid van deze externe partijen** om mij en UHT scherp te houden.
- Hetzelfde geldt voor het **ouderpanel** en de **Nationale ombudsman**.

Indien gevraagd:

- Naast deze verschillende groepen **nog een extra 'denktank' lijkt me onverstandig**. Er zijn reeds meerdere onafhankelijke partijen met brede expertise betrokken.

- Indien **uw Kamer specifieke experts in gedachten** heeft waar wij mee zouden moeten praten dan hoor ik dat uiteraard graag.

3.1.1 UHT Opschaling

Vraag:

Waarom kan UHT niet veel verder opschalen?

Antwoord:

- UHT heeft momenteel circa 800 medewerkers. **Ik wil dit aantal blijven opschalen**
- Opschaling vraagt veel van een organisatie, op gebied van **werving, opleiding en begeleiding**.
- Ik kijk daarom continu welke maximale opschaling **beheerst mogelijk** is, op dit moment is het beeld dat dit met **maximaal 50 FTE per maand** kan
- Een deel hiervan zal ook nodig zijn om **verloop** – dat onvermijdelijk is bij een baan met een dergelijke **emotionele intensiteit – op te vangen**.

3.1.2 UHT capaciteit

Vraag:

Kan UHT het nog wel aan?

Antwoord:

- UHT heeft de laatste maanden al **heel veel ouders een eerste stap in hun herstel** kunnen bieden.
- Met de huidige werkwijze, en ondanks een maximale opschaling, zal UHT **niet in staat zijn om alle ouders binnen de wettelijke termijn** integraal te beoordelen.
- Met nu 42.000 aanmeldingen is het aantal ouders dat UHT moet bedienen **vele malen groter dan oorspronkelijk gedacht**. Dit aantal **loopt nog iedere dag op**.
- UHT heeft momenteel circa 800 medewerkers. Ik wil dit aantal **blijven opschalen**. Ik kijk welke maximale opschaling beheerst mogelijk is.
- De totale **aanpak wordt in de zomer tegen het licht gehouden**. Over de uitkomsten hiervan zal ik de Kamer na de zomer informeren.
- Ik wil **waken om verwachtingen te wekken** die te optimistisch blijken en die ik niet kan waarmaken. Daar zijn de gedupeerde ouders niet bij gebaat.
-

3.1.3 UHT loopt vast

Vraag: De UHT organisatie loopt vast, PZBers kunnen hun werk niet doen. Wat doet u?

Antwoord:

- UHT heeft met de lichte toets al 16.500 ouders een eerste financiële compensatie en duidelijkheid over eventuele schulden kunnen bieden. De PZB-ers en de rest van UHT hebben hier keihard voor gewerkt, **daar ben ik zeer trots op.**
- Naar aanleiding van de aanbevelingen uit het rapport van AEF wordt er deze zomer gewerkt aan een **herijking** van het werk van UHT, om ouders ook richting de toekomst perspectief te kunnen bieden.
- Deze **herijking is noodzakelijk** om de nodige rust, reinheid en regelmaat voor in de eerste plaats de ouders, maar ook voor de medewerkers van UHT mogelijk te maken. Deze adviezen van AEF en de BAK sterken mij in mijn overtuiging dat deze herijking absoluut noodzakelijk is.
- Een herijking is noodzakelijk, maar verandert niets aan de fundamentele onderliggende dilemma's, die ook deze zomer nog zullen bestaan. De richtingen die ik in de 7^e VGR heb benoemd voor versnelling en verbetering veranderen daar niets aan.
- **Na de zomer wordt u geïnformeerd** over de uitkomsten van de herijking.

3.1.4 UHT verzuim en verloop

Vraag: Wat is het verloop en verzuim bij UHT? En lukt het nog om te werven?

Antwoord:

- Uiteraard is er **verloop** onder medewerkers binnen een organisatie die voortdurend in het middelpunt van de belangstelling staat.
- Het verloop in de maanden **april** en **mei** is resp. **1,4%** en **4,7%**.
- Dit is onder meer te verklaren door het deels **ten einde komen van inhuur** met betrekking tot het opzetten en inrichten van UHT.
- Tevens door **vertrek interne medewerkers**: Detacheringen binnen de Belastingdienst hebben de duur van een jaar. Na deze termijn keren de medewerkers weer terug naar de uitlenende directie
- Het **ziekteverzuim** is in de maanden **april** en **mei** resp. **2,6%** en **2,7%**
- UHT blijft bezig met het **werven** van nieuwe medewerkers. Ik ben blij dat zich nieuwe medewerkers vanuit onderdelen binnen de Belastingdienst, maar ook van elders binnen de overheid, blijven melden.
- Medewerkers die met volle overtuiging de gedupeerde ouders willen helpen. Zij gaan de komende periode door met het bieden van erkenning en compensatie aan gedupeerde ouders.

3.2.1. Ouderpanel

Vraag:

Is het ouderpanel wel voldoende representatief?

Antwoord:

- Het ouderpanel gaat over de eigen samenstelling. Mijn beeld is ook dat zij voor zover enigszins mogelijk een afspiegeling vormen van de hele groep.
- Ik vind dat het ouderpanel waardering verdient voor hun inzet, werk en betrokkenheid. Ze zetten zich met man en macht in om hun mede-gedupeerden te helpen en te adviseren over verschillende onderwerpen.
- Het ouderpanel evalueert regelmatig haar werkwijze. Het ouderpanel kijkt daarbij ook wat er voor de komende tijd nodig is om het werk goed te kunnen blijven doen.
- Het ouderpanel heeft mij inmiddels de bevindingen gestuurd van haar recente evaluatie. Hierin doet het ouderpanel ook enkele voorstellen. Ik kijk hiernaar en zal hierop reageren naar het ouderpanel. Bij de volgende voortgangsrapportage informeer ik u nader.

3.3.1 Advies BAK

Vraag: Wat gaat u doen met het advies van de BAK?

Antwoord:

- Mijn reactie op het ongevraagde advies van de BAK en mijn reactie op de doorlichting UHT heb ik op 30 juni jl aan uw Kamer aangeboden.
- De BAK, onder voorzitterschap van , kijkt nu een jaar mee op de voortgang van de hersteloperatie. Ik voel mij zeer gesteund door hun enorme betrokkenheid en inzet om mij van gevraagd en ongevraagd advies te voorzien.
- De belangrijkste punten uit het ongevraagde advies zijn:
 - Aandacht voor bredere ondersteuning en niet alleen een financiële compensatie voor de schade.
 - De hoge verwachtingen van UHT zelf bij de uitvoering, de verwachting van externe partijen en de snelheid waarmee de regelingen moeten worden uitgevoerd gaan niet samen.
 - UHT heeft daarvoor ook echt hulp van de partners bij nodig, een goede verdeling in verantwoordelijkheden en steun van uw Kamer.
- De waarnemingen zijn in lijn met mijn eigen analyse van de hersteloperatie en de dilemma's en uitdagingen herken ik. In mijn reactie op de aanbevelingen heb ik verwerkt welke voornemens ik nog heb, voor de zomerperiode en daarna.
- Uiteraard is er geen pasklare gemakkelijke of ideale oplossing voorhanden en zal een herijking van de herstelaanpak onvermijdelijk meer tijd kosten.
- Ik wil daarbij benadrukken dat ik mij maximaal zal inzetten om de komende periode een nog betere samenwerking met partners te faciliteren zowel met de VNG als ook met andere verantwoordelijke departementen.

- (indien gevraagd: het advies om te kiezen voor regionale samenwerking met centrum- of koplopergemeenten zal ik nader met de VNG en de BAK bespreken).

3.4.1 Nationale Ombudsman

Vraag:

Wat is uw reactie op de monitor van de Nationale Ombudsman?

Antwoord:

- **Goed** dat de NO heeft geconstateerd dat de klachtafhandeling van UHT op alle onderdelen **voldoende of goed** is
- Aanbevelingen op het gebied van **mogelijkheid tot indiening** en **wijze van afhandeling** van klachten neem ik zeer ter harte
- NO maakt zich **zorgen** om de groep ouders bij wie geen aanwijzingen voor recht is geconstateerd
- Deze groep ouders heeft mijn specifieke aandacht
- In gesprekken heeft de NO bij mij aangegeven bij de volgende monitors ook meer aandacht te besteden aan **algemene knelpunten**.
- Ik kijk uit naar de **adviezen** en daar ga ik zeker aandacht aan besteden en actie op ondernemen.

3.5.1 Communicatie ~ Ouders vinden

Vraag:

Ouders vinden, welke activiteiten ondernemen jullie allemaal om ouders te vinden?

Antwoord:

- UHT zet sinds kort ook nieuwe middelen in om gedupeerde ouders te bereiken zoals het versturen van een laagdrempelige contactkaart met het verzoek om contact op te nemen met het Serviceteam.
- Daarnaast verstuurt UHT sinds enkele weken ouders die we telefonisch niet te pakken kunnen krijgen, een bericht via de Berichtenbox van Mijn Overheid met het verzoek contact op te nemen. Een eerste effectmeting laat zien dat dit een goede aanvulling is op andere manieren om ouders te bereiken (SMS, voicemail, contactkaart, brief).
- Ouders zeggen dat ze de Berichtenbox betrouwbaar vinden en als positief ervaren en daarom contact te hebben opgenomen met het Serviceteam. Om de Berichtenbox te openen moet je inloggen met **DigiD**. Ouders zeggen daardoor meer zekerheid te hebben over de **afzender**. Er vindt nu nader onderzoek plaats dus ik kan eea helaas nog niet kwantificeren (aantallen).
- Het serviceteam is de afgelopen periode voldoende opgeschaald en ondervindt daar nu ook profijt van. Vanaf week 21 (24 mei) licht het aantal beantwoorde gesprekken boven de 90%.

BLOK IV SCHULDEN

4.1 Schulden algemeen (doel van de regeling)

Vraag:

Wat is het doel van de schuldenaanpak?

Antwoord:

- De schuldenaanpak is ontwikkeld naast de compensatieregeling.
- We zien dat veel ouders dankzij de problemen met de betalingsproblemen hebben gekregen. De **problemen met de belastingdienst zijn regelmatig een startpunt geweest van een keten van schuldenproblemen** die steeds groter werd.
- Deze problemen zijn vaak van dien aard dat zelf als ouders de compensatie (die bestaat uit een volledige teruggave van de betaalde onterechte vordering, een materiele en immateriële schadevergoeding, en vergoeding van kosten) hebben ontvangen ze geconfronteerd zijn of worden met **serieuze betalingsachterstanden, verzuimboetes, etc. die een nieuwe start in de weg staan.**
- We willen deze **betalingsproblemen oplossen**, zodat ouders weer verder kunnen.
- Het is de bedoeling dat ouders **zo min mogelijk van hun compensatie hoeven te gebruiken om deze betalingsproblemen op te lossen.**

4.2 Schulden algemeen (afbetaalde schulden)

Vraag:

Hoe gaan we om met reeds afbetaalde schulden?

Antwoord:

- Doel regeling: **alleen bestaande problemen** op lossen.
- **Geen vergoeding afbetaalde schulden**: het is geen compensatie of vergoeding voor problemen uit het verleden.
- Gevolg: **ongelijkheid tussen verschillende ouders**. Ouders die schulden al af hebben betaald krijgen materieel minder dan ouders die nog openstaande schulden hebben.
- Ook bij vergoeding reeds afbetaalde schulden ontstaat ongelijkheid: Er zijn ook ouders die geen schulden hebben gemaakt, maar twee banen hebben genomen, of goederen hebben verkocht.
- We zijn dan eigenlijk via de schuldenaanpak aan het compenseren, maar niet volledig.
- Daarom achten we de rechtvaardiging van "het oplossen van een probleem".
- We maken hierop **een belangrijke uitzondering**. Als ouders voordat de schuldenaanpak bekend was gemaakt al een compensatie hebben gekregen en hiermee schulden hebben afbetaald (dus in 2020 of 2019) dan betalen we die terug.
- We werken nog aan een uitvoeringsproces.
- Als een ouder aantoonbare schade heeft geleden staat de gang naar CWS open.

4.3 Publieke schulden (stand van zaken)

Vraag:

Hoe staat het met de kwijtschelding van publieke schulden?

Antwoord:

- Zoals eerder gemeld, werken we hard aan het **kwijtschelden van publieke schulden** van gedupeerde ouders.
- De grondslag voor het kwijtschelden van schulden bij de Belastingdienst en Toeslagen is vormgegeven in het **Besluit uitbreiding Catshuisregeling Kinderopvangtoeslag**. Dit besluit heb ik op 25 mei 2021 aan uw Kamer gezonden. Het Beleidsbesluit is op 1 juni 2021 gepubliceerd in de Staatscourant en **op 2 juni in werking getreden**.
- Inmiddels zijn we **voorzichtig begonnen** met het kwijtschelden van belastingdienst schulden.
- Daarnaast werken we met een aantal uitvoeringsorganisaties samen om ook de **overige publieke schulden** van gedupeerde ouders kwijt te schelden.
- Het gaat om CJIB, DUO, UWV, de Sociale Verzekeringsbank, het CAK, gemeenten en waterschappen.
- Daarnaast treffen de organisaties momenteel de laatste voorbereidingen om het kwijtschelden **goed uit te voeren**.
- De organisaties zullen in de **komende weken starten** met kwijtschelden.
- **Alle invorderingen, verrekeningen en beslagleggingen van publieke schulden** van gedupeerde ouders en hun toeslagpartners blijven gepauzeerd tot deze zijn

kwijtgescholden.

4.4 Publieke schulden (juridische grondslag).

Vraag:

Wat is de juridische grondslag voor het kwijtschelden van publieke schulden?

Antwoord:

- Dit is **afhankelijk van de organisatie** waar de schulden openstaan:
 - **Financiën**: beleidsbesluit gepubliceerd op 1 juni
 - **SZW**: gaat SZW beantwoorden.
 - **VWS**: wetsteksten in verzamelwet. Communicatie aan kamer via passage in 7e VGR. Uitvoeringstoets voor CAK afgerond, opdracht verstrekt. Naar gemeenten vrijwel afgerond, opdracht samen met SZW en BZK in collegebesluit (zie hieronder).
 - **JenV**: eigen wetgeving heeft grondslag voor kwijtschelden.
 - **OCW**: heeft een eigen beleidsregel opgesteld. Opdrachtbrief wordt eind deze week/ begin volgende week verstuurd aan DUO.
 - **Gemeenten**: de VNG heeft is samenwerking met BZK, SZW en VWS een standaard 'mini beleidsbesluit' opgesteld. Deze moet door het college van B&W worden genomen. Dit ligt bij de 350+ gemeenten, maar het zal even kosten om alle partijen te overtuigen. Ze hebben de wetten immers nog niet kunnen zien en worden toch gevraagd te tekenen voor anticiperen op. Er wordt gewerkt aan het delen van de wetsteksten met gemeenten.

4.5 Publieke schulden: verkeersboetes

Vraag:

Waarom scheldt het kabinet ook verkeersboetes kwijt?

Antwoord:

- **Vorderingen die berusten op strafrechtelijk gedrag worden niet kwijtgelaten**, alleen bijkomende kosten en verhogingen die door niet tijdige betaling zijn ontstaan.
- Nog openstaande verkeersboetes op grond van de Wahv (Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften) worden niet meer geïnd, omdat deze boetes als ethisch neutraal worden beschouwd. Hier krijgt iemand ook geen justitiële documentatie voor.
- In het licht van het mogelijk maken van een nieuwe start wordt het passend geacht die boetes niet meer verder te innen.

4.6 Private schulden (stand van zaken/proces)

Vraag:

Hoe staat het met de kwijschelding van private schulden?

Antwoord:

- Het kabinet is van plan **ook een oplossing te vinden voor de private schulden** van gedupeerde ouders.
- In de 7^e VGR heb ik de **contouren gedeeld van de regeling** zoals ik deze graag zou willen vormgeven.
- Ik wil graag met de kamer in gesprek over deze contouren, zeker omdat er **enkele fundamentele dilemma's** bestaan bij het oplossen van schulden. Het is zaak dat we daar in **gezamenlijkheid keuzes** over maken.
- Vanwege de gedeelde wens snel te starten met de uitvoering ben ik voornemens om deze contouren na mijn gesprek met de Kamer in een **beleidsbesluit** op te nemen die ik met u wil delen na het reces voor publicatie.
- Op basis van dit beleidsbesluit **kan de uitvoering starten**.
- Ondertussen zal ik **ook het wetgevingstraject starten**. Mijn ambitie is deze mee te nemen in de Verzamelwet hersteloperatie Toeslagen.

4.7 Private schulden (inhoud)

Vraag:

Welke schulden betalen we wel af en welke niet?

Antwoord:

- Alle openstaande betalingsachterstanden en bijkomende kosten worden afbetaald (bijvoorbeeld een huurachterstand en incassokosten, of een betalingsachterstand bij een verzekering of abonnement). Deze schulden worden ook wel de opeisbare vorderingen genoemd.
- In situaties waarbij een ouder een éénmalige vordering (bijvoorbeeld een tandartsrekening) niet heeft kunnen betalen binnen de daarvoor gestelde termijn, wordt dit gezien als een betalingsachterstand en wordt deze afbetaald.
- Reguliere leningen, ook wel consumptieve kredieten genoemd, (bijvoorbeeld persoonlijke leningen, doorlopende kredieten, negatieve saldo's op betaalrekeningen, aankoop op afbetalingen en huurkoop) worden in principe niet afbetaald. Deze kredieten zien we als reguliere manieren van financiering van iemands leven, en geen schuld voortkomend uit een betalingsprobleem. Achterstanden op consumptieve kredieten worden wel afbetaald.²
- Omdat het niet aflossen van deze lening soms kan betekenen dat ouders alsnog met schulden zitten na alle maatregelen, zijn we hier geconfronteerd met een dilemma dat we graag met de kamer bespreken. Ik stel een hardheidsclausule voor.
- Informele schulden (bijvoorbeeld een lening bij een vriend of familielid) in principe niet afbetaald.

² In de reguliere schuldhelpverlening worden niet-opeisbare consumptieve kredieten wel meegenomen, maar daar staat tegenover dat de schuldenaar diensten stopzet en/of aangeschafte producten verkoopt; dit laatste acht ik bij de kot onwenselijk.

- Gezien het doel van de regeling, willen we voorkomen dat ouders na het kwijtschelden van publieke en private schulden alsnog in een schrijnende en onwenselijke situatie zitten en dus de compensatie zouden moeten aanwenden om hun leningen af te betalen. Daarom hanteren we in deze gevallen een nog uit te werken hardheidsclausule, waarmee het toch mogelijk is consumptieve kredieten en informele leningen af te betalen als dit nodig is.
- Schulden die zijn ontstaan na 1 januari 2006 (de start van toeslagen) en tot 1 juni 2021 worden vergoed. De startdatum is gekozen omdat schulden van voor deze periode nooit het gevolg van een probleem met kinderopvangtoeslagen kunnen zijn. De einddatum sluit aan bij bekendmaking van de regeling, en voorkomt dat met deze kennis nieuwe schulden worden aangegaan.
- Net als bij publieke schulden worden schulden ten gevolge van fraude of een misdrijf niet afbetaald.

4.8 Consumptieve kredieten

Vraag:

Waarom betaalt u geen consumptieve kredieten en informele schulden af?

Antwoord:

- Het doel van de schuldenaanpak is ouders de mogelijkheid bieden **een nieuwe start** te maken.
- Ouders zouden **zo min mogelijk van hun compensatie moeten gebruiken om betalingsproblemen op te lossen**, daarom lossen we in principe betalingsachterstanden en additionele kosten af.
- Hebben ouders **geld geleend voor hun levensonderhoud, dan is dat in principe geen betalingsprobleem**, maar een lening. Sommige ouders huren, anderen kopen een huis met een lening, de één koopt een telefoon, de ander koopt op afbetaling.
- Om **grote ongelijkheid te voorkomen**, kiezen we er daarom voor om consumptieve kredieten in de regel niet af.
- We weten dat sommige ouders geld hebben geleend om een onterechte KOT vordering te betalen, of om de financiële gevolgen daarvan op te vangen. Dit **kan onrechtvaardig voelen** als iemand geld heeft geleend voor een KOT vordering en het geld niet terugkrijgt bij de schuldenaanpak.
- Echter hier geldt ook dat het ook oneerlijk voelt als we dit wel doen voor iemand die geen geld heeft geleend voor deze vordering maar daar bijvoorbeeld spaargeld voor heeft gebruikt. We willen wel **een ruime hardheidsclausule toepassen**. Eigenlijk willen we niet dat ouders compensatie moeten gebruiken om hun geleende geld terug te betalen. Dus een ouder zou normaal de lening moeten kunnen afbetalen in de daarvoor gestelde tijd.

4.9 Informele schulden

Vraag: Hoe werkt dat dan met informele schulden?

Antwoord:

- Informele schulden zijn **leningen bij vrienden of familie**.
- In principe **zou het niet uit moeten maken** of iemand geld heeft geleend bij een bank of bij een vriend of familielid.
- Ik wil hier dan ook **zoveel als mogelijk op eenzelfde manier mee omgaan als met consumptieve kredieten**.
- **Dus ik betaal informele leningen in principe niet, behalve** als dit tot een **schrijnende situatie** leidt waarbij de compensatie moet worden gebruikt om het af te betalen.
- Omdat informele leningen vaak geen afbetalingstermijnen en rente kennen kijk ik in de uitvoering of ik ze in die zin zou kunnen **behandelen "alsof het reguliere leningen zijn"**.
- Voor informele leningen geldt uiteraard dat wel duidelijk moet zijn dat het **daadwerkelijk om een lening gaat**.
- Bij informele leningen geldt **hetzelfde dilemma als met consumptieve kredieten**. Ook hier voelt het voor sommige ouders onrechtvaardig dat als ze geld hebben geleend voor een onterechte KOT vordering en ze dit niet terug krijgen.
- Ook hier geldt als we dit wel doen, het **onrechtvaardig voelt** voor ouders die geen schulden hebben gemaakt.
- Daarom: **alleen bestaande betalingsproblemen oplossen**, iedereen moet een nieuwe start kunnen maken.
- Compensatie voor leed en schade uit het verleden is onderdeel van de compensatie regeling
- Dit **dilemma** bespreek ik graag met uw kamer.

4.10 Pauzering/moratorium

Vraag:

Wat doet u voor ouders wanneer het moratorium niet meer geldt?

Antwoord:

- Samen met uw Kamer heb ik alles in het werk gesteld om **zo snel mogelijk schulden van ouders te pauzeren**. Op deze manier ontstaat er rust om te werken aan een oplossing.
- Voor iedereen die uitbetaald wordt, geldt het '**moratorium van een jaar**', waarin we deze oplossing kunnen toepassen.
- Daarnaast gold dat voor iedereen die bij de inwerkingtreding van het moratorium al bekend was dat het sowieso tot 1 mei van kracht zou zijn. Dit met het oog op de lichte toetsen voor 30.000 euro.
- Doordat de lichte toets bij circa 10.000 ouders en 4000 partners nog geen aanwijzingen gaf dat zij gedupeerd zijn, is voor deze groep het moratorium dan ook vervallen.
- Dit is zo vastgelegd in de wetgeving die met uw Kamer is vastgesteld, en heeft twee redenen:
 - Het is reëel dat private schulden blijven oplopen, voor ouders die uiteindelijk geen recht blijken te hebben. Schuldeisers kunnen gedurende het moratorium namelijk nog wel verhogingen en kosten in rekening brengen.
 - Daarnaast hebben we – anders dan in geval van publieke schulden waar de overheid zelfs de schuldeiser is- ook rekening te houden met schuldeisers. Dit zijn niet alleen grote partijen, maar het gaat ook over de aannemer die wacht op zijn of haar geld of iemand die wacht op een uitstaande alimentatieschuld.

4.11 Schulden ~ Faillissement

Vraag:

Wat gaat u doen voor gedupeerden die in een faillissement verkeren? Hoe ziet maatwerk er uit?

Antwoord:

- Er zijn op dit moment **circa 30 gedupeerde ouders** in beeld die in faillissement verkeren en onder curatele van de curator staat. Dit is een diverse groep.
- De schuldensituatie is vaak ingewikkeld en verdient een **eigen maatwerkafwikkeling**. Mijn voornemen is hiermee te starten in de zomer. Dit betekent bijv. dat er gesproken zal worden met de curator.
- In eerste instantie zal voor deze beperkte groep ouders **zoveel mogelijk aangesloten worden bij de brede publieke en private schuldenaanpak**. Maar als dit ook in de regelgeving maatwerk behoeft, wordt hier ook naar gekeken [en worden meegenomen bij beleidsbesluit private schulden].
- Uiteraard zijn de reguliere kanalen, zoals de telefoon, beschikbaar. Ook mensen in een faillissement kunnen een pzb'er hebben, maar dit hoeft niet. Ze **krijgen evt. een pzb'er in het gewone proces**. Het lastige aan deze situatie is uiteraard dat deze ouders onder bewind staan bij een curator, die verantwoordelijk is voor hun financiële situatie.

Verdieping antwoord:

- Mensen in een faillissement krijgen een pzb'er in het reguliere proces, dus "als ze aan de beurt" zijn.
- De schuld varieert van enkele duizenden euro's tot boven de 2 miljoen euro. Gemiddelde ca. € 200.000.
- De groep is zeer divers: er kunnen hoge persoonlijke schulden tussen zitten, maar ook zakelijke schulden. Of, bij gebrek aan een aparte rechtsvorm, een mengelmoes van beide schulden (denk bij een zzp'er die failliet is gegaan). Daarnaast kunnen er schulden tussen zitten uit bijv. strafrechtelijke processen (deze zijn bij de WSNP uitgesloten).
- N.B., een persoon in faillissement is handelingsonbekwaam; de curator beslist. Hij zit dus in een heel apart (juridisch) regime.

4.12 Gerechtsdeurwaarders (fout 5 mei)

Vraag:

Wat heeft u gedaan na de fout bij de gerechtsdeurwaarders?

Antwoord:

- Zoals u weet is er **op 5 mei een foutieve lijst gedeeld** met de gerechtsdeurwaarders, waardoor ook mensen die recht hebben op het moratorium een brief ontvingen van een deurwaarder dat invorderingen weer zouden opstarten.
- Na het ontdekken van de fout zijn de gerechtsdeurwaarders **gestopt met het invorderen**.
- Inmiddels is **de fout herstelt**, en gaan gerechtsdeurwaarders weer invorderen.
- Met gerechtsdeurwaarders heb ik **afgesproken dat iedereen gebeld wordt** voordat de invordering wordt opgestart, zodat ouders niet verrast worden.
- Daarbij zullen mensen indien gewenst doorverwezen worden naar de **gemeentelijke schuldhulpverlening**.
- Tot slot kunnen ouders als ze acute problemen hebben, bijvoorbeeld als executie verkoop dreigt, contact opnemen met ons **brede hulpteam**. We zouden dan bijvoorbeeld versneld de integrale beoordeling kunnen uitvoeren.

4.13 Gerechtsdeurwaarders ~ herstart invorderingen

Vraag:

Hebben zij al eerste bevindingen / resultaten teruggekoppeld?
Zijn er bij het serviceteam signalen van ouders binnengekomen die zich zorgen maken?

Antwoord:

- Deurwaarders zijn begonnen met bellen. Nog te vroeg om daar een vast beeld bij te kunnen schetsen
- [PM Service team]

4.14 **Schuldenaanpak afhankelijk van mate gedupeerd**

Vraag:

kan deze afhankelijk worden gemaakt van mate gedupeerdheid ouders? Bijvoorbeeld door een drempelbedrag (van hun oorspronkelijk terugvordering bijv) of door aan te sluiten bij de omvang van hun herstelbetaling?

Antwoord:

- De schuldenaanpak is gefocust op een **nieuwe start** voor gedupeerde ouders
- **Conform moties Omtzigt, Ploumen en Wilders** – aangenomen door uw Kamer – is het doel om **zo veel mogelijk van hun compensatie** te laten behouden
- Daarnaast is de **relatie tussen hoogte terugvordering en de uiteindelijke schulden niet eenduidig**
- En is een drempel bedrag of percentage arbitrair en moeilijk uitlegbaar

4.15 **WSNP / MSNP**

Vraag:

Hoe verloopt het met opkopen schulden WSNP/MSNP? Krijgt u signalen dat dit niet goed gaat?

Antwoord:

- Loket geopend voor schuldenlijsten
- Moeten zo snel mogelijk beschikkingen regelen en uitbetalen, parallel met publieke kwijtschelding die is gestart
- Signalen ontvangen dat sommige bewindvoerders geen brief hebben ontvangen
- Er is hiervoor een telefoonnummer ingericht, zodat bewindvoerders kunnen bellen om te verifiëren
- Ouders kunnen bellen met het Service Team
- Tegelijkertijd gaan wij in detail de signalen na

4.16 Zakelijke belastingschulden

Vraag: Hoe gaat u om met zakelijke belastingschulden?

Antwoord:

- Sommige ouders hebben ook zakelijke schulden:
- We kijken bij kwijtschelding niet naar de aard van de schuld (waar komt die vandaan) of de betalingscapaciteit van de ouder.
- Bij deze zakelijke belastingschulden speelt dan een dilemma, want daar kan het wel logisch zijn hier naar te kijken.
- Het kan zijn dat deze belastingschulden het gevolg zijn van een eerder 'goed jaar', bijvoorbeeld een hoger dan verwachte omzet/winst. Het kan ook zijn dat deze belastingschulden het gevolg zijn van regulier uitstel van betaling van belasting.
- Dit zijn eigenlijk gewoon 'normale' belastingen. Als iemand in loondienst is, betaalt hij dit elke maand. Bij een ondernemer, kan hij dit veel later betalen en staat dit dan in de boeken als schuld.
- Hierbij kan het gaan om hoge bedragen van bijvoorbeeld > 100K., waar tegenover de schuld een genoten inkomen staat en er waarschijnlijk voldoende betalingscapaciteit is. Volledige kwijtschelding leidt dan al snel tot significante overcompensatie.
- Vanwege de kans op significante overcompensatie onderzoek ik de mogelijkheid een grens te stellen aan de kwijtschelding van zakelijke belastingschulden met eventueel een maatwerkoplossing voor hogere schulden. Het valt immers niet uit te sluiten dat de zakelijke belastingschuld wel 'problematisch' is. Hiervoor is nog wel een uitvoeringstoets noodzakelijk. Maatwerk betekent immers per definitie een extra uitvoeringslast.
- Overigens zullen we op grond van Europese staatssteunregels de kwijtschelding sowieso moeten

begrenzen op €200.000. Daarboven is namelijk expliciete toestemming van de Europese Commissie noodzakelijk.

- Op de uitwerking van de regeling voor zakelijke belastingschulden kom ik na de zomer, gelijktijdig met de regeling voor private schulden, bij uw Kamer terug.

Toelichting

- Circa 5500 ouders hebben ook belastingschulden die het gevolg zijn van ondernemingsactiviteiten. Dat kunnen significante bedragen zijn. Voor circa 170 ouders zelfs meer dan €100.000 en voor circa 600 ouders meer dan €50.000.
- Problematische schuld kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van een te hoge ambtshalve aanslag of een restschuld na het beëindigen van de ondernemingsactiviteiten. Om dit na te gaan is nader onderzoek op individueel niveau nodig.

BLOK V OVERIGE

- 5.1 Financiën
- 5.2 Rente
- 5.3 Onderzoeken
- 5.4 Geen fraudeur

5.1 Financiën

Vraag:

Hoeveel geld is er nu uitgegeven gereserveerd voor de hersteloperatie?

Antwoord:

- In **2020** zijn € 82 mln. aan directe uitgaven voor Toeslagenherstel gedaan. Daarbovenop is nog eens € 11 mln. beschikbaar gesteld voor de specifieke uitkering aan gemeenten.
- Zoals ik in de zevende VGR heb toegelicht, is **tot en met 8 april j.l.** in totaal ca. € 77,4 mln. aan gedupeerden betaald. Inmiddels hebben er nog veel meer betalingen plaatsgevonden, met name in het kader van de forfaitaire € 30.000-regeling.
- In **de periode 2021-2026** is Rijksbreed ca. € 2,9 mld. begroot aan Toeslagenherstelgerelateerde uitgaven. Dit is **inclusief** het kwijtschelden van publieke schulden bij andere departementen en uitvoeringsorganisaties, budget voor het kwijtschelden van de private schulden en een reservering voor gedupeerden bij andere toeslagen dan de KOT, maar **nog zonder** beleid voor ex-partners, gedupeerden bij andere toeslagen dan de KOT en eventuele meerkosten van de kindregeling.
- Over dergelijk beleid en de daarmee samenhangende kosten zal ik uw Kamer t.z.t. nader informeren en, vanwege het **budgetrecht** van de Kamer, de budgettaire gevolgen ter goedkeuring aan u voorleggen.

Toelichting [**niet uitspreken**]

- *Zie de tabel op de volgende pagina.*
- Een versimpelde versie hiervan staat ook in de 7^e VGR KOT.
- In totaal is er t/m 2026 3 miljard gereserveerd voor herstel toeslagen.
- De huidige totaalstanden zijn:

Actuele standen budget herstel toeslagen								
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	cum
Stand na ISB4	93	1664	1077	130	18	5	-5	2982
Programma	47	1523	912	93	18	5	-5	2592
<i>waarvan compensatie</i>	36	794	410					1240
<i>waarvan kindregeling</i>		200						200
<i>waarvan kwijtschelding publieke schulden</i>		336	228	93	18	5	-5	675
<i>waarvan kwijtschelding private schulden (incl. uitvoering)</i>		136	234					369
<i>waarvan niet-KOT</i>		7	40					47
<i>waarvan ondersteuning door gemeenten en VNG</i>	11	2						13
<i>waarvan onvoorzien</i>		48						48
Apparaat	46	142	165	37				389

5.2 Rentevergoeding

Vraag: Welke rente krijgen ouders vergoed?

Antwoord:

- Er zijn twee soorten rente die gedupeerde kunnen ontvangen:
 - Allereerst kunnen zij invorderingsrente terugkrijgen die zijn in het verleden hebben betaald over een openstaande (nu blijkt onterechte) invordering. Voor deze rente krijgen gedupeerde dus exact terug wat zij hebben betaald, en dat kan dus per ouder verschillen.
 - Daarnaast ontvangen gedupeerde ouders 'toeslagrente' over hun onterechte KOT-terugvorderingen. Deze rente dient als een vergoeding voor gederfde rente-inkomsten omdat ouders die een terugvordering hebben betaald geen rente-inkomsten hadden sinds het moment dat dit bedrag aan Toeslagen is betaald tot het moment dat zij dit deze onterecht betaalde terugvordering terugkrijgen als onderdeel van de compensatie. In lijn met de ruimhartige benadering van de hersteloperatie en conform de reguliere systematiek van Toeslagen, krijgen alle gedupeerde deze toeslagrente vergoed, ongeacht of zij hun openstaande invordering daadwerkelijk hebben afbetaald. Daarmee krijgt iedereen ten minste waar hij/zij recht op heeft en sommige ouders (die bijvoorbeeld hun terugvordering niet konden betalen) meer dan er aan gederfde rente-inkomsten zou zijn.
- Beide rentes zijn variabel en worden ieder kwartaal (opnieuw) vastgesteld. Afhankelijk van de mogelijk betaalde invorderingsrente en van de kwartalen tussen de originele terugvordering en herstel, kan uiteindelijk het totale rentepercentage dat gedupeerde ontvangen verschillen,

afhankelijk vanaf welke jaren de terugvordering betreft en wanneer deze wordt hersteld

Als er wordt doorgevraagd op gecommuniceerde (ongeveer 4%) rente in brieven

Vraag: Zijn ouders verkeerd voorgelicht over de rente die ze krijgen?

Antwoord:

- Over deze rentes wordt aan gedupeerde ouders uitleg geboden via de brieven met hun toekenning en de uiteindelijke (uitleg bij) de beschikking.
- Ik begrijp dat in de brief bij ouders mogelijk verwarring is ontstaan omdat daar werd gesproken over een rentepercentage van ongeveer 4%. Dat rentepercentage is variabel, en was in sommige jaren dus lager dan 4%. (in 2006 en 2009 en 2013 tussen de 3.8% en 2.3%).
- Ik vind het natuurlijk uitermate vervelend dat deze brief mogelijk verwarring heeft teweeggebracht. Deze brief hebben we op 2 april 2021 aangepast. Ik vertrouw erop dat met dit ruimhartige rentebeleid alle ouders écht krijgen waar ze recht op hebben.

5.3 Onderzoek memo-Palmen

Vraag:

Wat is de stand van het onderzoek naar het memo-Palmen?

Antwoord:

- De MP heeft dit onderzoek toegezegd in het POK-debat.
- Het onderzoek wordt uitgevoerd door PwC.
- De onderzoeksopdracht op 18 mei aan uw Kamer gestuurd.
- Daarbij heb ik aangegeven dat de beoogde einddatum van 1 juli naar verwachting niet haalbaar zal zijn.

Verdieping: Krijgt PwC alle info die ze vragen (e-mail/whatsapp/agenda's etc)

- Het is van groot belang dat PwC dit onderzoek goed kan uitvoeren en dat PwC beschikt over de benodigde informatie. Daarom faciliteert het ministerie het onderzoek volledig en verstrekt waar mogelijk alle informatie die PwC vraagt.
- Wel wil ik benadrukken dat dit vaak privacygevoelige informatiebronnen zijn. Het is van groot belang dat verstrekking van deze bronnen zorgvuldig gebeurt. Daarom is aan de Landsadvocaat om advies gevraagd en zijn met PwC afspraken gemaakt waarin dit is meegenomen.

Verdieping: Waarom advies LA?

- Om een goed onderzoek te kunnen uitvoeren is inzage nodig in de e-mailboxen van (oud-) medewerkers. Deze inzage is een inbreuk op de privacy van de betrokkenen.
- Hierbij gelden strenge wettelijke eisen, bijvoorbeeld uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).
- Aan de Landsadvocaat is gevraagd om onafhankelijk advies over de eisen en waarborgen voor het al dan niet kunnen verstrekken van deze informatie.
- Dit advies heb ik ook aan uw Kamer doen toekomen.

5.4 **Erkenning geen fraudeur**

Vraag:

Hoe staat het met de erkenning dat ouders geen fraudeur zijn?

Antwoord:

- Alle ouders die in aanmerking komen voor een herstelregeling krijgen een **verklaring dat zij gedupeerd zijn**. Voor hen geldt het moratorium. Op de verklaring staat een code waarmee andere instanties kunnen verifiëren dat de verklaring juist is.
- Vanuit verschillende kanten, waaronder het ouderpanel, is aangegeven dat de **bovengenoemde verklaring onvoldoende** uitdrukt dat ouders door de Belastingdienst als fraudeur zijn behandeld.
- Om deze reden werkt UHT op dit moment aan het uitgeven van een **verklaring “geen fraudeur”** die aan de gedupeerde ouders zal worden verstrekt.
- De verklaring wint aan kracht als hij zo specifiek mogelijk is en als **getoetst is op de juistheid** van de verklaring. (heeft er bijvoorbeeld geen strafrechtelijke vervolging plaatsgevonden?).
- Daarnaast is het van belang dat de uitgifte van de verklaring **niet leidt tot vertraging** in andere herstelprocessen. Ik verwacht dat we op korte termijn hier de goede balans in weten te vinden.